

ВІРА БЕЗ РУК ВИХОВУЄ САМОСТІЙНО ДВОХ ДІТОК с. 6

СЕРЕДА
12 січня 2022

№1-2

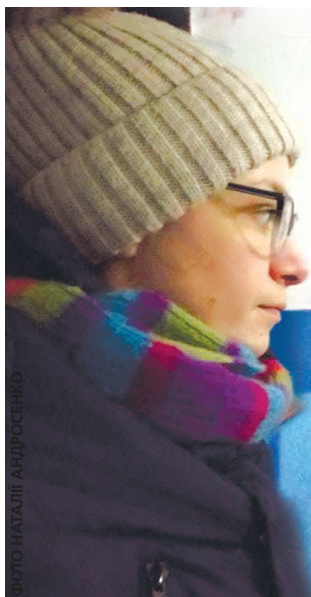

ЯК ОТРИМАТИ БУСТЕР — МИ ПЕРЕВІРИЛИ с. 3

TE.20MINUT.UA

«КОСМІЧНІ» ПЛАТІЖКИ ЗА ОБІГРІВ БУДИНКІВ ЗВІДКИ ШАЛЕНІ СУМИ?

► Тернополяни отримують додаткові платіжки за функціонування внутрішньобудинкових систем опалення та гарячого водопостачання. Від 300 до 1000 грн за тепло і ще до 100 грн — за гарячу воду. Споживачі послуг шоковані!

► За що нарахували плату, якщо обігріву насправді немає або ж мешканці не користуються гарячою водою? Хто і як вираховує спожиту теплову енергію, якщо навіть лічильника немає? Чи реально зменшити платіжки — розповідаємо

с. 5

Опалення	Тернопільськтеплокомуненерго (Опалення)
Особовий рахунок	
Баланс	-676.20
Сума поповнення	676.20

РЕКЛАМА

505337-0006

ТЕРНОПІЛЬ БУДКОНТРОЛЬ

ВУЛ. ЛЬВІВСЬКА, 29

ЖК «ЛЬВІВСЬКИЙ»

- цегляний будинок
- утеплений пінопластом та мінватою
- димовідвідна система
- вітражні вікна
- вид на парк

Ліц. №2013041000 від 09.08.2017р.
Договір оренди землі від 08.08.19р, реєстрац. №6196 від 02.09.19р. Дозвіл на будівництво № ТП 012210116736, від 20.01.2021р. (Терн. Міська Рада, відділ. Держ. Арх. Буд. Контр.)

офіс: вул. Київська, 7Д, www.bud-control.te.ua
тел. (067) 128-51-71, (067) 500-12-38

ЖИТЛОВИЙ КОМПЛЕКС
ПО ВУЛ. ЛУЧАКІВСЬКОГО-ТРОЛЕЙБУСНА

- цегляний будинок
- утеплення пінопластом
- підземний паркінг
- рекуператори
- димовідвідна система
- сучасні 3-х кімнатні квартири

офіс: вул. Київська, 7Д
тел.: (067) 128-51-71, (067) 500-12-38

ТЕРНОПІЛЬ БУДКОНТРОЛЬ

505337-000a

503983_000

Не дайте поганому зору забрати мрію!

- Комплексна ДІАГНОСТИКА ЗОРУ
- КОНСУЛЬТАЦІЯ офтальмолога
- ЛАЗЕРНА корекція зору
- Лазерне видалення КАТАРАКТИ
- Лікування КЕРАТОКОНУСУ, ГЛАУКОМИ
- Власна ОПТИКА

Керівник — **Анатолій Совва** ГО «ОПТОСЕРВІС» ЛІЦЕНЗІЙНИЙ ЦЕНТР УКРАЇНИ № 599794 від 5.12.2011р.

м. Тернопіль, вул. Мазепи, 28
sowwa.com.ua

0 800 331 331
дзвінки з усіх операторів безкоштовні

ЦЕНТР
ВІДНОВЛЕННЯ ЗОРУ
АНАТОЛІЯ СОВВА

Ліц. 587 від 17.04.2010 року

Півторак Володимир Михайлович

ВИСОКОВАЛІФІКОВАНИЙ АДВОКАТ

БУДЕ РАДИЙ НАДАТИ ПОТРІБНУ ЮРИДИЧНУ ДОПОМОГУ

БАНКРУТСТВО ЮРИДИЧНИХ ТА ФІЗИЧНИХ ОСІБ |
ПОГАШЕННЯ КРЕДИТІВ, БОРГІВ ЧЕРЕЗ ПРОЦЕДУРУ БАНКРУТСТВА |
ГОСПОДАРСЬКІ, ЦИВІЛЬНІ СПОРИ |

м. Тернопіль, вул. Пирогова, 2А
+38 (067) 150-28-16, +38 (098) 369-91-57
Пн - Пт: 9:00 до 18:00
advokatpivtorak@gmail.com
ADVOKAT-PIVTORAK.COM

505290_000

ЧИ БУДЕ ПАРК НА «АЛЯСЦІ»: НОВІ ПОДРОБИЦІ БУДІВНИЦТВА

Інфраструктура ■ На території мікрорайону «Аляска» влада вже кілька років обіцяє облаштувати новий сучасний парк та звести нові житлові будинки. Ми дізналися нові подробиці будівництва. За які кошти будуватимуть парк та чи вносили зміни до проєкту?

ВАДИМ ЄПУР 068-066-80-96,
VADIMEV15@GMAIL.COM

Земельні ділянки дачників обмежені вулицями Тарнавського, Володимира Великого, Київська, Липницького. Це земля, яку ще за радянських часів надали в користування садівничому товариству «Ювілейне». Тепер там хочуть створити новий парк та звести житлові будинки.

Як розповіли деякі користувачі землі, яких ми зустріли на території дач — спір вдалося врегулювати, вони покинули землю. Не на камеру вони кажуть — їм виплатили компенсації — по 15 тис. доларів кожному від забудовника. Кого конкретно? Зізнаватися не хочуть. Офіційних підтверджень цього в міській раді не надали.

Чи дійсно буде парк

На території дач ще в листопаді минулого року почали вирізати дерева. Частину ділянки очистили від рослин — лишилися лише дачні будиночки. Але і ті, як розповіли дачники, мали невдовзі знести.

У міській раді нам підтвердили — на території садівничого товариства почали проводити підготовчі роботи для облаштування відпочинкової зони.

Дехто з дачників самостійно зрізав дерева на власних ділянках на дрова. Хтось розбирав цегляні будиночки, але більшість, як нам розповіли люди, просто залишили територію.

Раніше міська влада заявляла, що на ділянці, загальною площею 17,5 га, 10,5 га виділять для облаштування парку. Решта — для багатоквартирних житлових будинків.

Ми звернулися до міської ради з інформаційним запитом,

щоб дізнатися, чи вносили зміни в проєкт та чи не зміниться площа обіцяного парку.

На генеральному плані міста територія майбутнього парку займає значно менше місця, ніж місце для будов, хоча мало б бути навпаки. Помаранчевим кольором позначено місце для забудови.

У відповідь на інформаційний запит повідомили — змін до проєкту не вносили. Парк має займати обіцяних 10,5 га.

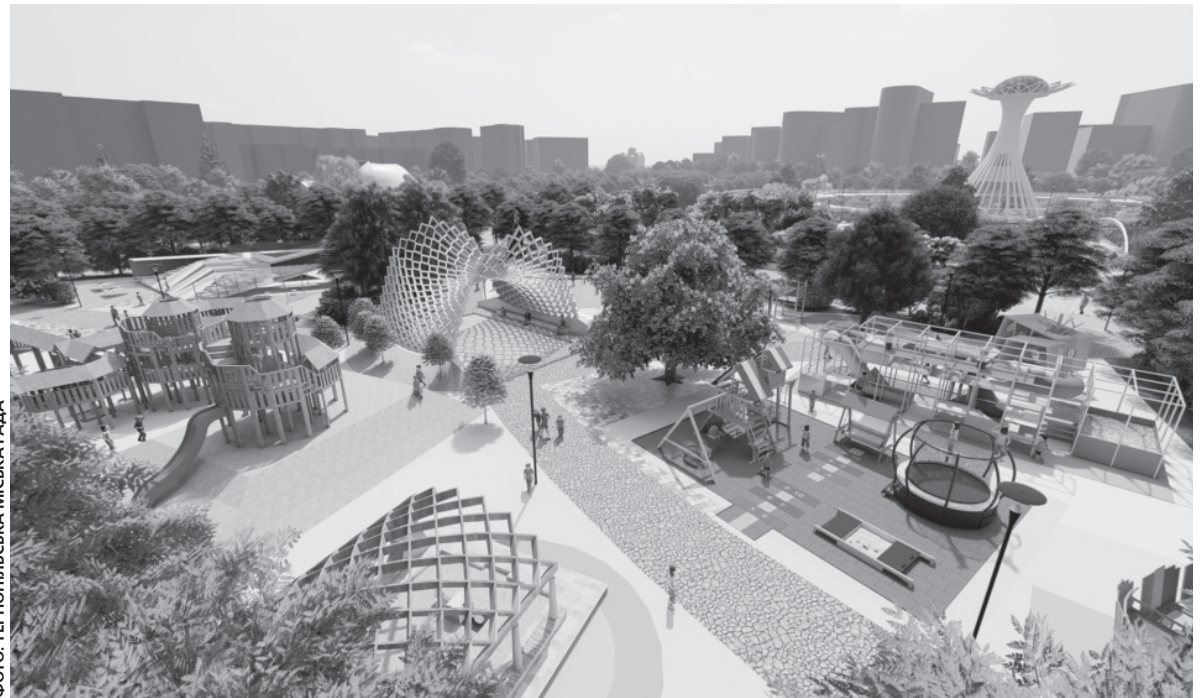
«Рішенням виконавчого комітету міської ради від 17.04.2019 р. № 393 було оголошено проведення відкритого Всеукраїнського конкурсу на кращий ескіз проєкту та проєктну пропозицію нового парку, площею 10,5 га, який буде

Не на камеру користувачі дач кажуть — їм виплатили гроші за ділянки — по 15 тис. доларів кожному від забудовника

розміщений на території мікрорайону №14 та затверджено програму та умови конкурсу», — йдеться у відповіді на запит.

За результатом конкурсу журі обрало найкращий проєкт. Переможцем став архітектор Сергій Гора.

— Відповідно до проєкту, територія парку буде максимально озеленена — понад 65% території нового міського парку становитимуть зелені насадження, — запевнили у міськраді. — Одночасно проєктом передбачені ландшафтнорекреаційні, дитячі, спортивноігрові зони. Містобудівним акцентом парку стане виставковий павільйон сучасного мистецтва і науки, у якому пропонується експонувати тво-

На території парку мають бути дитячі майданчики та зони відпочинку. 65% території має бути озеленено

ри сучасних митців, проводити мистецькі та науково-громадські заходи. Дах будівлі передбачається виконати із встановленням сонячних батарей, енергія яких буде використовуватись для потреб парку, — відповідають нам у міській раді.

Сергій Гора — знаний архітектор, член Національної спілки архітекторів України. Йому належать такі проєкти як церква святого апостола Петра у Тернополі, Храм миру, любові і єдності християн у Києві, Катедральний собор святих апостолів Петра і Павла у Чорткові, Церква Івана Хрестителя в селі Маркове (Івано-Франківська область), житлові райони «Кутківці» та «Північний» у Тернополі.

Хто заплатить

Ми також запитали, хто заплатить за нову відпочинкову зону та у скільки вона обійдеться місту?

Нам повідомили, що в бюджеті на 2022 рік кошти на облаштування нового парку не передбачено. Для реалізації проєкту шукають інвесторів.

«Тернопільською міською радою надалі будуть вживатись заходи щодо реалізації даного проєкту відповідно до вимог чинного законодавства. Реалізація проєкту

Такий вигляд наразі мають дачні ділянки

буде здійснюватись за рахунок залучених містом приватних інвестицій», — йдеться у відповіді на запит.

А от на питання, у скільки оцінюють облаштування парку, кому дадуть змогу будувати житлові будинки та головне — за скільки часу в місті з'явиться новий парк — не відповіли. Як нам пояснили, інформація щодо

цих питань наразі відсутня.

Виходить, що колишні користувачі дач отримали вже компенсацію за свої ділянки від місцевого інвестора. Тож логічно, що його дані місцевій владі відомі. Однак публічно називати його не хочуть... Як тільки-но ми отримаємо підтвердження всієї інформації, яка відома нам з власних джерел, одразу її опублікуємо.

ГАРЯЧА ЛІНІЯ «20 ХВИЛИН»

Сьогодні на гарячій лінії «20 хвилин» чергує журналіст Федір Восінський. Зі своїми запитаннями та інформацією ви можете звернутися за телефоном 43-00-50, 43-00-56 або надіслати їх нам на електронну адресу 20hvylyn@gmail.com.

ДОВІДКОВА ІНФОРМАЦІЯ

Редакція «RIA плюс» та «20 хвилин» 43-00-50
Аварійна газу 104, 51-51-26
Аварійна водоканалу (диспетчер) 51-97-58,
(050) 437-43-53
Аварійна тепломереж 25-48-10
Аварійна електромереж 52-24-66

Гаряча лінія Тернопільської міської ради у робочі дні, з 9.00 до 18.00
067-009-15-40
Довідкова залізничного вокзалу 47-22-46
Довідкова автовокзалу: АС на Живова - 23-63-56, АС-2 на Білогірській - 52-79-29

Цілодобова стоматологічна служба 52-06-09
Чергова аптека 24-22-70, 26-93-88
Управління Держпродспоживслужби 52-01-45
Управління транспортних мереж 52-15-14
Муніципальна інспекція 073-015-1481 (Viber)
Регіональний сервісний центр МВС 51-91-40

КОЛИ ВАРТО ЩЕПИТИСЯ БУСТЕРОМ

Важливо ■

З 6 січня у Тернополі почали вводити бустер. Журналіст «RIA плюс» сам пройшов ревакцинацію. Розповідаємо про відчуття, про різницю між бустером та додатковою третьою дозою

ВАДИМ ЄПУР, МАРІЯ БОЧАН,
MARIA.BOCHAN@GMAIL.COM, —
096-286-68-23

Станом на 10 січня, 57 осіб в області отримали додаткову дозу вакцини і бустерну дозу — це 407 жителів області.

Директор центру первинної медико-санітарної допомоги Тернополя Микола Медвідь відповів на головні запитання, які турбують тернополян про бустер. Його почали вводити на Тернопільщині уже з 6 січня.

У чому різниця

— Бустер — це ревакцинація. Наприклад, третю або додаткову вакцину роблять тим, хто має знижений імунітет. А бустер — це інше, це не додаткова доза, а ревакцинація. Тому слід розрізняти ці поняття, — наголошує фахівець.

Які вимоги до отримання бустерної дози вакцини?

— Бустер лише для тих, хто має повний цикл вакцинації і досягнув 18-ти років. Тобто отримав дві дози вакцини. Оптимальний термін отримання бустера — від 6 до 9 місяців після отримання другої дози вакцини, тобто завершення первинного курсу вакцинації. Неважливо, яку вакцину отримала людина перед цим, — каже медик.

Бустером щеплюють у тих пунктах, де є Moderna або Pfizer. Тому особливих пунктів для цього не створюватимуть.

— Є можливість зробити бустер лише двома вакцинами: Moderna або Comirnaty від Pfizer-BioNTech. Якщо ви щеплені іншою вакциною, скажімо AstraZeneca, то все одно обираєте лише між двома вищезгаданими. Винятком є лише первинний курс щеплення вакциною CoronaVac. Тим, хто отримав перші два щеплення вакциною CoronaVac, рекомендовано вводити бустерну дозу вакциною Pfizer, — поінформував Микола Медвідь. — Бустер роблять для того, щоб той імунітет, який

Тернопільське подружжя — 73-річна пані Ольга і 77-річний пан Іван прийшли отримати бустер

виробився після двох доз тої чи іншої вакцини, підтримати. До екстреної вакцинації, яка діє зараз у світі, допускаються лише ті вакцини, які мають доведену ефективність і безпечність, тому боятися змішувати вакцини не варто.

Керівник також наголошує на єдиному обмеженні щодо бустеру: роблять його лише від 6 місяців після другої дози вакцини. Тому скоріше цього терміну щеплення ви не отримаєте.

А люди з ВІЛ-інфекцією, дея-

Третю або додаткову вакцину роблять тим, хто має знижений імунітет. А бустер — це інше, це не додаткова доза, а ревакцинація

кими формами онкології, після трансплантації органів, особи, які проходять імуносупресивну або імуномодуючу терапію, та люди з рядом інших імунодефіцитних станів відтепер можуть отримати додаткову дозу вакцини проти COVID-19 через 28–90 днів після другої, незалежно від того, якою вакциною вони щепилися.

Ревакцинувався наш журналіст

При вході у Центр масової вакцинації потрібно обов'язково написати згоду на проведення щеплення. Саме тут журналісти зустріли тернопільське подружжя — 73-річну пані Ольгу і 77-річного пана Івана. Тернополяни прийшли отримати бустер. Вони кажуть, старшим людям після 60-ти бажано ревакцинуватися.

— Ми спершу щепилися вакциною AstraZeneca. Трохи потемпатурили, але загалом перенесли нормально. Прийшли щепитися бустером, бо вже старші і боїмося, — кажуть люди.

Те, що бустер не роблять вакциною AstraZeneca, подружжя

не дуже хвилює.

— Я хочу щепитися тільки вакциною Pfizer, — каже пані Ольга. Особливих рекомендацій після отримання бустеру лікарі Центру не дають. Кажуть, митися можна, а от вживати алкоголь протягом дня не бажано. Все те ж, що і для первинного курсу вакцинації.

Журналіст «RIA плюс» також вирішив вакцинуватися бустерною дозою. Перші два щеплення AstraZeneca, третя доза — Pfizer. Сам укол триває кілька секунд, значно більше часу потрібно для того, щоб заповнити інформаційну згоду.

Також медики радять ще півгодини після ін'єкції залишатися в зоні очікування.

Після перших двох щеплень у журналіста проявлялись побічні реакції — на наступний день піднімалась температура. В місці уколу був синець, хоча це радше залежить від «легкої руки» медика, який робить щеплення.

Вже через добу неприємне відчуття від температури минало. Медики наголошують — після щеплення можуть виникати побічні реакції, такі як підвищення температури, озноб, головний біль та біль у м'язах. Ці симптоми минають за одну-дві доби. Деяко ж переносить щеплення без жодних проявів. Це залежить від особливостей вашого організму.

Професор-інфекціоніст, академік НАМН України Михайло Андрейчин додає, що ревакцинація — це нормальна практика. У деяких країнах населення щеплюють вже четвертий раз.

— Я позитивно ставлюсь до того, що можна вакцинуватися третій раз, — каже професор. — Є наукові дослідження, результати

Довідка

Що мати з собою на вакцинацію?

- паспорт;
- ідентифікаційний код.

Журналіст «RIA плюс» ревакцинувався. Вадим Єпур дбає про власне здоров'я і здоров'я тих, хто поруч

яких доводять ефективність введення бустерної дози вакцини. Неважливо, якою вакциною ви щеплювалися до цього. Третє ще-

плення підсилює імунітет і стійкість організму до вірусу. Більше того, є розвинуті країни, де вже вводять і четверту дозу.

ЧИ МОЖНА ІНШІ ВАКЦИНИ? МИ ЗАПИТАЛИ У МОЗ

Є люди, які ціленаправлено щеплювалися «Коронаваком». Це переважно пенсіонери. Що робити їм? Чекати, поки мине рік, щоб вакцинуватися знову, чи вакцинуватися фазером?

— Я вакцинувався коронаваком кілька місяців тому, — каже пенсіонер пан Віталій. — Довго вирішував, якою вакциною краще щеплюватися. Лікарі порадили CoronaVac, оскільки її легше переносити і рідше бувають побічні ефекти. Тепер не знаю, що робити. Можливо, знову робити два щеплення коронаваком.

Ми звернулися на гарячу лінію МОЗ України, де нам пояснили, що робити таким людям.

— Наразі дозволено використовувати для бустерної дози лише мРНК-вакцини Pfizer та Moderna незалежно від того, якою вакциною ви щеплювалися перший та другий раз. Використовувати інші вакцини для бустерного щеплення можуть лише в тому випадку, якщо в наявності не буде Pfizer та Moderna. Тоді зможуть використати AstraZeneca, а якщо не

буде і її, то тоді CoronaVac, — пояснюють у МОЗ.

Якщо ж ви хочете зробити знову дві дози щеплення, доведеться чекати рік після введення другої дози. Однак професор Андрейчин радить не ризикувати та не чекати, особливо, якщо ви у групі ризику.

— Я б радив таким людям не ризикувати та не чекати, поки мине рік, щоб вакцинуватися іншою вакциною знову, — каже він. — Особливо, якщо це люди з певними дефектами імунної системи. У них не формується імунітет після вакцинації або він дуже слабкий.

НОВІ COVID-СЕРТИФІКАТИ ПІСЛЯ БУСТЕРА

COVID-сертифікат для щеплених бустерною дозою від коронавірусної хвороби з'явиться наприкінці січня. Доти усі, хто вакцинувався бустером, зможуть користуватися «зеленим» сертифікатом про повну вакцинацію. Про це розповіла заступниця міністра з питань цифрового розвитку, цифровізації Марія Карчевич.

Щоб отримати новий цифровий до-

кумент, достатньо надіслати запит на порталі чи у застосунку «Дія» не раніше останніх чисел січня, звісно, вже після самого щеплення. Порядок генерації сертифікату нічим не відрізнятиметься від того, як створюються COVID-сертифікати на підставі одужання чи вакцинації. Єдиною відмінністю є термін дії нового документа — він буде чинним 270 днів, рахуючи від дати останнього щеплення проти COVID-19.

ТРАГЕДІЯ В УГРИНОВІ: ЗА КАЛІЦТВО ДІТЕЙ ДОСІ НІКОГО НЕ ПОКАРАЛИ

Вибух у клубі ■ Журналісти «RIA плюс» дізналися, як живуть восьмеро потерпілих і чому справа може затягнутися на роки

ІРИНА БЕЛЯКОВА, 0-95-875-33-60,
IRYNA.BELIAKOVA@GMAIL.COM

Життя восьми хлопчаків, які два роки тому прийшли до сільського клубу в Угринові на репетицію вертепу, а постраждали від вибуху, — це два роки операцій, щоденного пекельного болю і боротьби з комплексами. І жоден фахівець не може гарантувати, що приберуть усі вади спотворених вибухом облич та тіл.

Хлопців рятували всім світом

Нагадаємо, в результаті вибуху в клубі Угринова постраждали восьмеро дітей віком від 12 до 17 років. Вони проводили репетицію різдвяного вертепу. Відомості про подію внесли до ЄРДР за ч. 2 ст. 272 ККУ — порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою. За це передбачене обмеження волі на строк до п'яти років або позбавлення волі на строк до восьми років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

— Було встановлено, що до гілки, яку підключали газовики, була приєднана інша гілка, яка була несправною і розміщувалася за кілька метрів до клубу. Через цю гілку пішов газ крізь щілини в землі. Газ накопився, і внаслідок цього стався вибух, — пояснив начальник Головного управління Нацполіції в області Олександр Богомол. — Ми зафіксували, з чим були газовики, яким було приладдя, в ту ж ніч вилучили всю документацію, яка супроводжувала це підключення.

Вже тоді Олександр Богомол озвучував: були порушення, і за них нести відповідальність певні посадові особи.

Обвинувальний акт: що з ним не так?

Справу передали до суду влітку 2021 року. На лаві підсудних опинилися майстер та зварювальник, яких обвинуватили у порушенні правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою. З цим категорично не погоджується адвокат потерпілих Володимир Твердохліб. Він переконаний, що обвинувальний акт не відповідає обставинам справи. І притягувати до відповідальності потрібно й керівництво газової служби Підгаєцької дільниці — за ст. 364 ККУ, за зловживання владою та служ-

бовим становищем. Вона навіть не надала документів робочим, що проводили роботи. Принаймні майстер, якого зараз у суді звинувачують, підтвердив: документів, схем, планів щодо робіт не було. А ця стаття вже стосується корупційних злочинів, натомість пані зараз проходить у справі як свідок. А має бути обвинуваченою, переконаний адвокат. Адже саме вона несла відповідальність за роботи з підвищеним рівнем небезпеки.

— Я подав клопотання про невідповідність обвинувального акту обставинам справи, що досудове слідство не діяло в інтересах покалічених дітей, — каже пан Твердохліб. — І через це вирок буде скасований у наступних інстанціях, яким він не був би. Таким чином справа затягнеться на роки.

Діти пройшли три кола пекла

Через що довелось пройти обпеченим хлопцям після трагедії, їхні батьки говорять дуже обережно.

Марія Погребнюк, мама 15-річного Юри, каже, що позитивних змін у дітей — замало. Зовнішність не покращала, а надія на відновлення після пластик, тане.

— У нас попереду ще багато операцій, і всі вони дуже болючі. Відновити повністю зовнішність неможливо, — каже Марія Погребнюк. — Ви не уявляєте, як

«Діти терплять шалений біль, два роки триває боротьба з болем і комплексами. А хтось, хто винен у трагедії, спокійно живе...»

важко знайти слова, аби підготувати до наступних операцій, до шаленого болю і всього, через що йому знову треба буде пройти. І що після них знову по кілька місяців син не зможе навіть вийти з дому. А потім знову все спочатку...

Після останніх оперативних втручань близько пів року Юра кожен ранок починає з перев'язок. Щоранку — процедури, і лише після цього хлопець йшов до школи.

— Ми пройдемо це все разом, хоч важко описати, як це важко морально, — зізнається пані Марія. — Дитина комплексує, переживає. Голова часто болить.

Попереду — щонайменше 5 років операцій. Подібне переживають і майже всі постраждалі хлопці.

Вибух і пожежа сталися у сільському клубі 3 січня 2020 року. Вогонь охопив пів будівлі

У всіх спотворені обличчя, руки.

Життя поділилось на до і після

У 15-річного Сергія Думи рубці на обличчі, воно знівечене, травмовані руки. У 17-річного Ігоря Георгіци обличчя та руки в рубцях. Хлопець пережив вже надскладну операцію у Дніпрі. Наступного року на нього чекає ще як мінімум одна. 17-річному Павлу Корбі пришивали руку до живота, аби таким чином наростла шкіра. Півтора місяця хлопець так ходив. Чи все вдалось, як планували медики і сподівалась родина — не надто. 16-річний Микола Гриник і тоді був дитиною з інклюзією. Проте хлопець вже починав самостійно писати і читати, чим неабияк тішив своїх рідних. Зараз, за словами бабусі, всі зусилля пішли нанівець. Додались нервові розлади і ще чимало проблем зі здоров'ям.

У 16-річного Сергія Гловіцького були серйозні проблеми з руками. Хлопцеві вже зробили пластику у столичній клініці. 14-річному Вадиму Шевчуку вибухом знівечило обличчя. Хлопчику робили пластику, у нього чимало рубців. 18-річний Богдан Гаврин чи не єдиний з компанії хлопчаків, у кого була уражена велика частина тіла, але легкий ступінь. І він єдиний, для кого всі операції — позаду.

— Життя зараз — це щоденна боротьба з болем і комплексами, — каже Марія Погребнюк. — А хтось, хто винен в трагедії, спокійно живе, ходить на роботу. Їх то не болить... Два роки минуло, за каліцтва наших дітей ніхто не покараний.

Батьки гадали, що коли справа дійде до суду, вже там точно не дадуть обмежити інтереси дітей. Тим паче, що начальник об'єднання ПАТ «Тернопільгаз» пан Караванський дав слово особисто сприяти

Діти переживають шалений біль, кажуть батьки. Життя зараз — це щоденна боротьба з болем і комплексами

тому, щоб вилікувати дітей. Щоразу, перед кожною операцією, батьки дзвонять і просять гроші. І пишуть заяву «просимо надати допомогу на лікування чи операцію дитини». І щораз переживають — дадуть гроші, чи ні. Тому подали цивільні позови, аби їм відшкодували кошти через суд — на лікування дітей. Бо до цього перераховували суто на саму операцію. А решта витрат лягала на плечі батьків та родичів. Якщо цивільні позови задовольнять, знатимуть, на яку суму можуть розраховувати.

— Зараз у суді фігурує стаття щодо порушення правил безпеки. Виходить — злочину немає, є порушення, — обурюється жінка. — На лаві підсудних немає тих, хто насправді винен у каліцтві дітей.

Клуб стоїть руїною

Важко бачити, як син, обраючи майбутній фак, забув про свої колишні мрії, ділиться пані Марія. Зараз перевагу надає професії, аби чим менше контактувати з людьми.

— Ростуть наші діти, разом з ними зростають їхні комплекси — все через отримані травми, — ка-

жуть батьки. — І щораз у суді ми чуємо, що компанія не має таких грошей для відшкодування, що збирають мало не всім колективом. Нам не потрібні такі жертви. Хай тоді держава, яка дала ліцензію на виконання такого виду робіт, оплачує. Поки виглядає на те, що потерпіла сторона щораз просить в обвинуваченої сторони гроші на усунення наслідків, до яких призвела злочинна халатність обвинуваченої сторони? Де межа у цьому абсурді?

А зруйнований клуб щодня нагадує про пережите, кажуть батьки.

— Миськрада подала позов, аби відновили зруйновану будівлю клубу, теж отримала заперечення, — кажуть в Угринові. — Бо у газової служби немає коштів на ремонт. А самотужки відновити вже не вийде, вибухом знесло дах, пошкоджено стіни. Тепер це практично реконструкція-будівництво. Таких коштів ні у міському бюджеті, ані у мешканців села немає. От і стоїть це згарище руїною — як знак нашої біди...

Редакція й далі стежитиме за цією справою.

КОСМІЧНІ ПЛАТІЖКИ ЗА ТЕПЛО

Комуналка ■ Від 300 до 1000 грн, кажуть містяни, доведеться викласти за обігрів місць загального користування: під'їздів, підвалів, допоміжних приміщень... Як здійснюють нарахування і чи можна їх зменшити, читайте далі

МАРІЯ БОЧАН, MARIIA.BOCHAN@GMAIL.COM, 096-286-68-23

«Ну що, які рахунки отримали за опалення? Якщо у вас індивідуальне опалення, ви все одно маєте сплачувати за роботу тепломереж, якщо в будинку є абоненти теплокомуненерго. Наївно думала, що сума буде в межах 100–200 грн, а вийшло 672,93 грн», — написала тернополянка Людмила Лукіян на своїй сторінці у Фейсбуці.

Тернополяни шоковані

Тернополянка Ірина також отримала платіжку від теплових мереж майже на 700 грн.

— Батарей у під'їзді немає років 20, як не більше. І/о в хаті стільки ж часу. Цікаво, за що буде наступна платіжка — за повітря, яким дихаємо? — обурюється жінка.

«І в мене така ж сума, сказати, що я шокована, то нічого не сказати. Платити реально за те, чим не користуєшся, це тільки в нас таке можливо. Платити не збираюся, нехай приходять і відрізають стояки, я ними не користуюся», — наголошує пані Олена.

Директор КП тепломереж «Тернопільміськтеплокомуненерго» Андрій Чумак пояснює, чому так: «Це рішення Кабміну. Усі тепер будуть платити за опалення місць загального користування і за обслуговування мережі гарячого водопостачання, навіть, якщо гарячою водою не користуєтесь».

Чому ввели додаткову плату

З чого, власне, це все почалося. Отож, 1 жовтня 2021 року прийняли зміни до постанови № 830 від 21.09.2019 року. Таким чином Кабмін запустив для усіх теплопостачальних організацій та споживачів новий ринок послуг. Ця «нова» послуга — з постачання теплової енергії. Раніше за обігрів місць загального користування у багатоквартирних будинках платили споживачі, які мали централізоване опалення у своїх квартирах, пояснює директор. Тепер же платитимуть і ті, хто має індивідуальне.

— Ті, хто користувався центральним опаленням і був приєднаний до нас, платили виключно за обігрів тієї частини місць загального користування, яка пропорційна

«Ми вперше проводимо такі нарахування. Не виключається, що можуть бути помилки в обчисленні сум»

площі їхніх квартир. За все інше ніхто не платив, — каже пан Чумак.

Як нам пояснив пан Чумак, мешканці квартир з централізованим опаленням і надалі платити менше не будуть, для них взагалі суттєво нічого не зміниться. Зміни торкнуться лише тих, у квартирах яких є індивідуалка.

ФОТО ВАДИМА ЕПУРА

За тепло в місцях загального користування доведеться платити і власникам квартир з індивідуальним опаленням

Із 2016 по 2019 рік лише 13 перейшли на індивідуальне опалення. За 2020–2021 рік — шість будинків також стали «автономними».

— Загалом до системи центрального опалення в Тернополі підключено приблизно 780 будинків. А це орієнтовно 40000 абонентів, — каже Андрій Чумак. А от скільки мають індивідуальне, від служб відповіді ми отримати не змогли.

До місць загального користування належать сходові клітини, міжквартирні майданчики, коридори (крім балконів), горища, підвали. Допоміжними приміщеннями є комори, сміттекамери, шахти і машинні відділення ліфтів, вентиляційні камери та інші підсобні технічні приміщення.

Як обліковують тепло

Головне питання, яке турбує всіх, як же вимірюють, скільки будинок споживає теплової енергії?

Загальнобудинковий лічильник показує усю енергію, яка споживається і якщо раніше вона розподілялась між споживачами, які при-

єднані до КП теплових мереж — тих, що мають централізоване опалення у квартирі, то тепер ця енергія розподіляється між всіма співвласниками багатоквартирного будинку. Тільки в різних пропорціях, каже керівник теплових мереж.

— Лише 20–25% будинків із майже 800 у Тернополі вже мають такі вузли комерційного обліку — будинкові лічильники. Зараз ведеться активна робота по їхньому встановленню. До кінця цього року плануємо повністю перейти на загальнобудинковий лічильники, — уточнює Андрій Чумак.

Обсяги тепла розподіляються пропорційно до опалювальної площі квартири плюс опалення місць загального користування (МЗС) та функціонування внутрішньої системи опалення (ФСО).

Коли нема лічильника, вартість опалення розраховується на основі теплового навантаження будинку, яке залежить від фактичної кількості годин постачання теплової енергії та фактичної середньомісячної температури зовнішнього повітря. Тобто, чим тепліше на ву-

лиці — тим менше ці мешканці заплатять, і навпаки.

Насправді, це все звучить сумбурно. Ми намагалися отримати конкретну формулу і точний приклад нарахування, як же саме вимірюють цю теплову енергію, яку нібито споживає будинок, однак комунальники пояснити цього не можуть, скеровуються лиш на офіційні постанови з масою формул, де одна витікає з іншої.

Якщо немає батарей

Ще один нюанс — у деяких будинках немає батарей у під'їздах, або ж не опалюється горище чи підвал. Чому змушені платити?

— За законом, опалювальні приміщення — це не тільки ті, де є батареї. Це так завжди було. Це ті приміщення, у яких вноrmовується температура. До прикладу, це підвал, де температура не може бути нижчою за 6 градусів за Цельсієм, щоб не замерзла вода у трубах. Приміщення не завжди опалюються за допомогою батарей. Інколи опалюються й іншими способами — за рахунок тонких внутрішніх стін, — каже пан Чумак.

Отож, перевірити, чи справді кількість теплової енергії, яку нарахували співмешканцям будинку, поки що — місія нездійсненна. Судячи з відповідей, які дають представники тепломереж, виникає ще більше питань. Проблема вирішиться тоді, коли теплові мережі поставлять всім спеціальні вузли обліку — будинкові лічильники. Тільки тоді мешканці бачитимуть, скільки тепла насправді споживається їхнім будинком.

— Ми вперше проводимо такі нарахування. Не виключається, що можуть бути помилки в обчисленні сум. Будемо розбиратися у кожному випадку. Вправі робити, як відрахування, так і донарахування неправильно обчислених сум. Це імперативні тарифи (категоричне розпорядження держави) і методика, — наголошує Андрій Чумак.

Чи реально зменшити розмір нарахувань?

МАРІЯ БОЧАН, MARIIA.BOCHAN@GMAIL.COM, 096-286-68-23

З «космічними» платіжками на руках тернополяни масово звертаються в обслуговуючі підприємства, аби ті склали акт обстеження будинків та перевірили, за що реально люди мають платити. Ті адресують містян у відділ обслуговування споживачів КП «Тернопільміськтеплокомуненерго» (вул. Острозького, 43).

Акти на обстеження будинків

Як нам вдалося дізнатися, тернополяни пишуть заяви про проведення обстеження транзитних стояків та місць загального користування у своїх будинках. Таким

чином тернополяни розраховують на те, що комісія, яка має бути спеціально визначена, має встановити підстави для здійснення коригування платежу у зв'язку з тим, що місця загального користування насправді не опалюються, або частково не обігріваються.

Але чи має такий хід свій успіх? І які подальші дії підприємства?

Наша журналістка під виглядом абонентки також подзвонила в відділ КП «Тернопільміськтеплокомуненерго». Запитала, чи можуть теплові мережі утворити теплову комісію за заявою та обстежити місця загального користування будинку, засвідчивши факт відсутності опалення у деяких з них? Тим самим, зменшити суми за опален-

ня. І отримала наступну відповідь.

— Хто вам це сказав? — неодноразово запитувала представниця теплових мереж у журналістки. — Вперше так чую. Заяви приймаємо суто по транзитних стояках, якщо у вас є відповідні акти, скажімо, по їх дефектах. Це не за місця загального користування, а за ваші транзитні стояки у квартирі.

Представниця теплових мереж наголосила, що плату за обігрів місць загального користування у багатоквартирних будинках без загальних лічильників визначають по усталених, законодавчо визначених і затверджених наказами КП «Тернопільміськтеплокомуненерго» нормах.

Ми намагалися також взяти

коментар щодо можливості утворення такої комісії у директора КП «Тернопільміськтеплокомуненерго» Андрія Чумака. Однак після довготривалих спроб дозвонитися до нього так і не вдалося. Тому більше про це розкажемо згодом.

Чи можна зекономити

Тим часом голова ГО «Рада Голів ОСББ міста Тернополя» Сергій Лупак розповідає, як зменшити платіжки за тепло у місцях загального користування.

— Перший варіант — це від'єднання повністю від центрального опалення. Тоді треба 100% згода усіх співвласників багатоквартирного будинку. Другий варіант —

встановлювати теплові лічильники у підвалі, де ще не встановлені. Це суттєва економія, — каже він.

Співрозмовник пропонує ще третій варіант, як можна вплинути на суми в платіжках. За його словами, співвласники багатоквартирного будинку можуть скликати загальні збори і знизити коефіцієнти по місцях загального користування. Це робиться винятково у міжопалювальний період. Тоді співвласники будівлі письмово про своє бажання повідомляють виконавця комунальної послуги або виконавця розподілу.

Крім того, мешканці можуть написати колективне звернення до Кабміну про її недосконалість, радить Сергій Лупак.

ВІРА, ЯКА НАРОДИЛАСЬ БЕЗ РУК

Історії ■ Віра Омельчук із Шумщини доглядає за домашнім господарством, вирощує вазони, вишиває, виховує двох дітей та навіть встановила рекорд України з допомогою... ніг

ОЛЬГА ТУРЧАК, OLIAUR9@GMAIL.COM,
097-161-41-50

Про цю сильну духом та завжди оптимістичну жінку вся Україна довідалася завдяки журналістам. Віра вправно себе обходить. Її ноги замінили руки. З їх допомогою вона навчилася робити абсолютно усе — пере, прибирає, доглядає за вазонами, віртуозно набирає номери на мобільному телефоні та спілкується із великою кількістю друзів через соціальні мережі.

А ще Віра Омельчук чудово вишиває, як і її мама Антоніна Фещук. Віра також навчилася робити макіяж, і тепер до неї звертається дівчата Залісців чи то перед диско-текою, чи то перед святкуванням дня народження, чи з нагоди інших празникових okazji.

Встановила рекорд України

Про захоплення мистецтвом макіяжу Віри тепер знають у всій Україні. У 2021-му році Віру Омельчук запросили для участі в передачі «Стосується кожного» на одному з центральних телеканалів.

«Вправно і якісно лише за 12 хвилин 48 секунд Віра Омельчук із Тернопільщини зробила макіяж у стилі кежуал... ногами! Народжена без рук, Віра з дитинства навчилася доглядати за собою, поратися по господарству і навіть вишивати хрестиком тільки за допомогою ніг. Макіяж освоїла

з підліткового віку, а наразі це — її професія. Рекорд Віра Омельчук установила в студії ток-шоу «Стосується кожного» і присвятила його сину та доньці. Так рекорсменка підкреслила неймовірну силу волі людей з інвалідністю», — йдеться на офіційному порталі Національного Реєстру Рекордів України.

Сама пані Віра каже, що рекорд став для неї несподіванкою. Проте, що його встановлюватиме, дізналась уже в студії телешоу.

— Я приїхала в Київ і уже прямо перед зйомкою мені сказали, що я буду встановлювати рекорд. Для мене зробили сюрприз, я, звісно, була шокована, — розповідає вона. — Після передачі отримала дуже багато вітань, люди згадували про це ще дуже тривалий час.

«Немає чого боятись. Переступайте свою зону комфорту, не бійтесь, шукайте своє захоплення і спілкуйтесь з людьми»

Але не це головне. Головне, що я змогла показати людям те, що вони здатні на більше, ніж самі могли подумати.

Вишиває з восьми років

Зараз пані Віра сама виховує двох дітей. Із чоловіком вони розлучились. Жінка каже, що допо-

Пані Віра на фото зі своїми дітьми. Їх жінка виховує сама

магає їй лише мама. Вона стала і найкращою поміччю і підтримкою, і розрадою.

Стимулом залишатись сильною співрозмовниця називає дітей. Старший Евеліні в цьому році виповниться 10 років, молодшому Михасику зараз 7.

— Я стараюсь усе робити сама. Раніше у нас було чимале господарство, але два роки тому загинув мій батько, тож без нього нам з мамою вдвох було не впоратись. Зараз тримаємо лише кури. Але біля будинку робота є завжди, — каже жінка. — Тішусь, що діти допомагають. Вони в мене молодці.

Ще одне захоплення жінки: вишивка. Це мистецтво вона освоїла ще в дитячому віці.

— У мене мама вишиває, ду-

маю любов до цього мистецтва в мене від неї. Вишиваю рушники, серветки, одяг. Хоча зараз часу на це, зізнаюсь, бракує, — каже жінка. — Навчилася ногами тримати полотно, сама заселяю голку. Хтось каже, що мої стібки виходять ще акуратніші, ніж тих, хто вишиває руками.

Віра зізнається, що інколи ноги втомлюються фізично, адже більшість роботи виконує з їх допомогою. Але так вона звикла: ноги замінили руки.

«Я не комплексу»

— Бувало всяке. Особливо в цей підлітковий період були моменти, коли реагувала на негатив у свій бік. Але, зрештою, все стає на свої місця. Я своє місце зна-

йшла, — говорить вона. — Та зараз на вулиці часто можна побачити здивовані або співчутливі погляди. Але я навчилася не комплексувати. Я звикла вже. Мене вже тут, у районі, всі знають.

Зараз пані Віра не лише власним прикладом вселяє віру в себе людям з інвалідністю. Часто вона спілкується з ними. Каже, у соцмережах має чимало «особливих людей» і кожному з них вона повторює: «Вірте в себе».

— Немає чого боятись. Переступайте свою зону комфорту, не бійтесь, шукайте своє захоплення і спілкуйтесь з людьми. Головне, щоб була віра в себе. І якщо ти повіриш в себе — світ в тебе повірить у відповідь, — говорить вона.

Торік жінка встановила рекорд у телестудії одного з центральних каналів

ДМИТРИКА, ЯКОГО ПОКИНУЛА МАМА, ПОДАЛИ НА УСИНОВЛЕННЯ

Діти ■ Поки що малюк перебуває у «Малютку». Мама жодного разу не поцікавилась долею сина ані в керівництва громади, ані в сиротинці

ІРИНА БЕЛЯКОВА, 0-95-875-33-60,
IRYNA.BELIAKOVA@GMAIL.COM

Двомісячного Дмитрика Українця подали на усиновлення. Доки щодо біологічної матері слухатиметься справа у суді, малий вже може отримати нову люблячу родину.

Долею п'ятого сина, якого покинула у картатій сумці у приміщенні недіючого заводу, жінка не цікавиться. Принаймні за ці кілька місяців його життя Інна жодного разу не звернулася з проханням бодай його побачити — ані до служби у справах дітей Товстенської територіальної громади, ані до керівництва «Малютка», де зараз проживає малюк.

— Дитина хороша, головне — здоровенька, росте помаленьку, — запевнила керівниця КНП «Тернопільський обласний центр реабілітації та розвитку дитини» облради Інга Кубей. — Проблем, на щастя, ані зі здоров'ям, ані інших — немає. Відносно свого віку розвивається добре.

Справу щодо матері передали до суду

У закладі Дмитрик має перебувати до півроку. Проте точний термін залежатиме від того, як малому знайдуть прийомну сім'ю. Та яке рішення суд прийме щодо долі його біологічної матері. Правоохоронці напередодні завершили розслідування і передали справу до суду. За час, відколи малого знайшли у сумці в Товстому, матері у «Малютку» не бачили. Не зверталась вона і до керівників місцевої громади з проханням бодай побачити сина.

Нагадаємо, незнайома дівчина почула дитячий плач, коли проходила повз територію недіючого молокозаводу, підійшла ближче та побачила дитину. Новонародженого хлопчика знайшла жителька селища Товсте. Вона забрала його, занесла в місцеву їдальню та викликала поліцію. Про це 2 листопада повідомили у відділі комунікації головного управління Нацполіції в області.

За словами правоохоронців, хлопчик був доношеним, народжений не більше доби тому. Його доправили до лікарні з переохолодженням, але загрози життям малюка тоді не було.

— Даний факт внесений в ЄРДР,

згідно з ч. 2 ст. 135 Кримінального кодексу України — залишення в небезпечі матерію стосовно новонародженої дитини, якщо матір не перебувала в обумовленому пологами стані, — повідомив начальник головного управління Нацполіції в області Олександр Богомол. — Санкція статті передбачає покарання у вигляді обмеження волі на строк до трьох років або позбавлення волі на той самий строк. Триває слідство.

Що відомо про матір і про родину

«RIA плюс» у рамках власного розслідування дізнались чимало як про родину, якій маленький син виявився непотрібним, і про дівчинку, яка знайшла немовля і цим фактично врятувала йому життя.

У 31-річної Інни та 40-річного Олега Д. (поки ми не називаємо прізвища подружжя — прим. авт.) без Дмитрика четверо дітей, всі віком від 4 до 13 років. Проживають у селі за кілометрів 20 від Товстого, колишнього Заліщицького району. І донедавна родина Д. хоч і була багатодітною, але поганого про них нічого сказати не могли. Діти завжди були доглянутими, добре одягненими. І навіть якщо великий статків Д. не мають, хата досить пристойна. На подвір'ї ще є чимало прибудов — майстерня, гараж. Є в родині й авто — Ford Escort. Саме на ньому, припускають і місцеві, і правоохоронці, малюка вивезли з дому того ранку.

Чоловік, кажуть односельці,

Малого або влаштують у прийомну сім'ю, або повернуть матері, якщо таким буде рішення суду

божився, що нічого не знав про вагітність дружини і не брав участі у тому, коли новонародженого сина вивозили з дому. Олег, як вдалось нам дізнатись, зараз працює на себе. Чоловік гарний майстер, і в дворі облаштував власну майстерню — робить з дерева меблі, столи, крісла, ліжка. Його дружина, Інна, займалась дітьми і ніде не працювала. Люди кажуть, в одній дитини є проблеми зі здоров'ям, тому вимагає більше уваги

АРХІВ РЕДАКЦІЇ

Дитя через кілька годин знайшла 14-річна Галина. Саме дівчинка захотіла, аби знайденного малюка назвали Дмитриком

та піклування.

— Їхні діти завжди були чистенькими, привітними, вихованими, — розповів односельчанин Ігор (ім'я змінено на прохання чоловіка — прим. авт.). — Ніколи з ними проблем не було. Мене дивує: поруч з їхньою є купа покинутих хат. Ліс, провалля. Чому, якщо хотіли позбутись дитяти, не винесли в ліс? Чому не підкинули під магазин, як хотіли, щоб малого знайшли бігом і він вижив? Чому везли аж у Товсте?

Народила Інна приблизно о 7 ранку. Загорнула дитя в синю дитячу курточку, можливо, когось зі старших дітей. Закутала маля в сіру ковдру і поклала до сумки. Десь о 9-тій малого повезли до Товстого та залишили у приміщенні закинутого заводу. Там його через кілька годин знайшла 14-річна Галина. Саме дівчинка захотіла, аби знайденного малюка назвали Дмитриком. Дорослі прислухались до рятівниці.

Коли малого привезли до лікарні, його температура була близько 34 градусів. До того ж медзакладу невдовзі поступила і сама породільця — після домашніх пологів у неї почалися проблеми зі здоров'ям. На облік, як ми дізнались, майбутня мати не перебувала.

У малюка невдовзі почалася пневмонія, і його перевели до обласної дитячої лікарні. Звідти — до «Малютка».

Родина — під соцсупроводом

У Товстому подібних випадків, щоб викидали своїх немовлят, не пригадують навіть старожили. З подібною ситуацією стикнулися вперше і в новоствореній Товстенській ОТГ Чортківського району,

запевняє Уляна Гуменюк, перший заступник селищного голови Товстенської територіальної громади.

— До нас мати, аби забрати малюка, не зверталась, ні відразу після інциденту, ні останнім часом, — повідомила пані Уляна. — Одразу після того, як покинула, за словами старости села, жінка планувала наймати адвоката, і через суд повертати дитину. Але з таким проханням до нас не зверталась.

Після того випадку родину взяли на соціальний супровід громади. Вивчають побутові умови та як живуть інші діти. Загрози їхньому життю, запевняють у громаді, немає. Ніхто не повідомляв про можливу небезпеку, скарг на них не було ні від сусідів, ні від місцевої влади, ні зі школи. Діти нагодовані, охайні. Умови проживання добрі. Мама і тато одружені, є багатодітною родиною, батько юридично є батьком для всіх 4-х дітей.

Поки малюк вважається знайденим немовлям, яке не має ані матері, ані батька, каже начальник служби у справах дітей облдержадміністрації Ростислав Дрозд. Перший місяць немовля було в лікарні, у два його перевели до КНП «Тернопільський обласний центр реабілітації та розвитку дитини» облради, простішими словами — до «Малютка».

— Від двох місяців малюк отримав статус дитини, яка може бути усиновлена, — повідомив Ростислав Дрозд. — Усиновити його може будь-хто, в порядку черговості, хто є зареєстрований у Чортківській районній службі у справах дітей. Вони ведуть облік кандидатів на усиновлення. Потенційні батьки мають пройти навчання і познайомитися з дити-

Родину Дмитрика взяли на соціальний супровід громади. Вивчають умови та як живуть інші четверо дітей

ною. А згодом звертатись до суду щодо усиновлення такої дитини.

Спочатку подружжя має познайомитися з дитиною у присутності представника закладу, де перебуватиме маля, і служби у справах дітей. Потім потрібно інформувати службу про те, що хочуть усиновити малюка. Далі суд приймає рішення щодо усиновлення та внесення змін до реєстраційних даних дитини.

Довести своє біологічне батьківство — це найпростіший шлях для біологічних батьків повернути малюка додому, пояснили в облдержадміністрації. ДНК-експертиза вже підтвердила, що Інна є біологічною матір'ю — її проводили у рамках розслідування. Однак, чи захоче біологічна мама мати п'ятого сина у родині — питання відкрите. Принаймні до жодної зі служб з таким проханням вона поки не зверталась.

«Матір» з Борщова не знайшли

Минулоріч на Тернопільщині зареєстровано два випадки, коли матері викидали своїх новонароджених дітей. Дмитрика, на щастя, врятували. Маму малюка з Борщова, тіло якого знайшли на смітнику 29 квітня, шукають досі. Працівники поліції звертаються за допомогою до місцевих мешканців. Якщо комусь відомі жінки, які торік перебували на останніх місяцях вагітності або народили, а дитини нема, повідомити на лінію «102» або за номерами: (03541) 2-12-45, (098) 7508385, (096) 8269993. Анонімність правоохоронці гарантують.

Ми й надалі стежитимемо за долею Дмитрика та розслідуванням смерті немовляти у Борщеві.

ЯКІ ДЕЛІКАТЕСИ МОЖНА КУПИТИ У МІСЦЕВИХ СУПЕРМАРКЕТАХ

Продукти ■

Ми дізналися, що ексклюзивного можна купити в тернопільських супермаркетах та скільки коштують такі делікатеси

ВАДИМ ЄПУР, 068–066–80–96,
VADIMEV15@GMAIL.COM

У місцевих супермаркетах ажіотаж. У залах ставлять додаткові стелажі та полиці з найбільш ходовим товаром. Однак поміж звичайних товарів можна побачити і такі, що не доступні більшості тернополян.

Хамон та м'ясні вирізки

У супермаркетах продають хамон. Цей делікатес коштує в середньому 800–1300 грн/кг. Є

різні види хамону, тому вони можуть відрізнятися. Можна купити і цілу ніжку. Вона коштуватиме понад 2000 гривень.

На вітринах зі свіжим м'ясом є перепілки — по 224 грн/кг. Є тушки кролика — теж по 224 грн. Молочна телятина коштує 579 грн/кг. Задня ніжка ягняти — 303 грн/кг.

Скільки коштує ікра

Є чимало червоної ікри форелі та лосося. Можна купити баночку 50 грамів і 300 грамів. Ціни залежать від виробника та ваги. Є і за 150, є і за 700 гривень.

Чорна ікра лежить у холодильниках. Для більшої надійності їх кладуть по окремих сейф-контейнерах з «антикрадом»

В середньому, 100 грамів червоної ікри коштує 170–230 гривень.

А от чорна ікра — ексклюзив. Ціни на неї шокують. Прода-

Є незвичайні фрукти з інших країн

РЕКЛАМА

21/01
19:30

ДРАМТЕАТР

ОЛЕКСАНДР БОЖИК

У СУПРОВОДІ РОК-БЕНДУ

Квитки у ЦУМі, відділ "Коніка" та в касі театру

ОФІЦІЙНІ КВИТКИ **KARABAS.COM**

ГОЛОВНА КАСА КРАЇНИ **kasa.in.ua** квитки на найкращі псдії **097 0000 754**

ЖИВИЙ ЗВУК

Є різні види хамону. Можна купити як нарізку, так і цілу ніжку

Серед делікатесів можна знайти фаршироване м'ясо равлика в мушлі

ють по 50 та 100 грамів. Є ікра стерляді (осетрові) 2499 грн за 100 грамів та сибірського осетра 4399 грн за 100 грамів.

Цей ексклюзив лежить в окремих холодильниках. На кожній банці — «антикрад».

Равлики та устриці

Є і м'ясо равликів, ціни «кусаються». 100 грамів коштують 99–169 гривень. Червона риба не така дорога. Ціни від 29 гривень за 100 грамів.

Устриці по 49 грн за штуку, але є і дешевші — по 35 грн.

Найдорожчі креветки, які ми знайшли — королівські. По 539 грн за кілограм.

Незвичайні фрукти

Ананасами та кокосами вже нікого не здивуєш. Є і більш незвичні фрукти, ягоди та плоди. Пепіно — 139 грн/шт., лічі — 239–249 грн/кг, їстівний каштан — 174–374 грн/кг.

Є і несезонні ягоди. Лохина

по 144 грн за 250 г. Полуниця — по 164 грн за 250 г.

Ігристі вина

Ігристе вино коштує недорого. Пляшка обійдеться приблизно в 140–200 гривень. Але є і шампанське від відомих виробників. Пляшка може коштувати і 1500, і 2400 грн.

Найдорожче шампанське, яке ми знайшли, коштує 7790 гривень. Дехто на таку суму живе місяць!

СПОГАДИ, ЯКІ СТАЛИ АНТИКВАРІАТОМ

Наше минуле ■ Тернопільський фарфоровий завод міг би відзначати 58 років, але не склалось... Після війни його виробництво забезпечувало чи не весь Радянський Союз. Зараз вони — антикваріат. Історію заводу дізнавались журналісти «RIA плюс»

МАРІЯ БОЧАН, MARIIA.BOCHAN@GMAIL.COM, 096-286-68-23

Вироби Тернопільського фарфорового заводу колись славилися на всю Україну і не тільки. Завод спеціалізувався на випуску чайних і кавових сервізів, кухонних, столових наборів та сувенірної продукції. Проте у 2006 році завод закрили, тому фарфор і фаянс місцевого виробництва стали історією. Давайте понаостальгуємо разом.

Тернополяни з цікавістю спостерігають за змінами приміщення звичного усім фарфорового заводу. Деякі хочуть вгамувати свою цікавість.

— А ви знаєте, що там на колишньому фарфоровому заводі буде? Часто проїжджаю туди, там так гарно зробили. Вікна всі поміняли, — каже тернополянка Любов. Інші ж — у глибині душі надіються, що там знову запустять виробництво порцеляни.

— Як же шкода! Працював на ньому до інституту у 1976, а мама — до відходу у вічність... Чудова продукція, була, — каже пан Юрій.

Екскурс в історію

Завод заснували у 1964 році, він спеціалізувався на випуску чайних і кавових сервізів, кухонних, столових наборів та сувенірної продукції.

Крім стандартної продукції на заводі виготовляли й ексклюзивну, в основному виставкову. Перша виставка, на якій представили наш завод, відбулася в Львівському музеї етнографії. Там представили вазу з ликом Леніна. Вона досі зберігається в етнографічному музеї у Львові.

Стояв біля витоків заводу і організовував виробництво Дмитро Павлусик. Першим художником заводу був Петро Тарасенко, його прості, наближені до геометричних форми, на думку багатьох художників-фарфористів, були одні з найкращих: наприклад, сервіз «Ранок». Віктор Колісник і Євген Овчарик мали на заводі свою майстерню. Зокрема, художник-декоративіст Віктор Колісник був ще й десантником. Він декорував посуд квітами, птахами, оформлював багато закладів масового користування, у садочках було багато його тарелей. Роботи Колісника брали як подарунки від влади області, позаяк були високого гатунку. У Марії Терещук було

багато гарних народних мотивів з гуцульським весіллям — приміром, суповий набір. Вихованець Одеської школи, який вчився у знаного художника Михайла Жука, Віталій Горолук був відомим своїм художнім розписом, який дуже відрізнявся від основних.

За словами мистецтвознавиці Світлани Вольської, яка досліджувала в дисертаційній роботі кераміку заводу, спочатку тернопільська порцеляна була білою, відтак у зв'язку з тотальною економією, стала сіруватою. Аби прикрасити цю сірість, художники придумували суцільні узорі.

У жовтні 2006 року завод припинив роботу, а працівників відправили у вимушені відпустки за власний рахунок.

Завод спеціалізувався на випуску чайних і кавових сервізів, кухонних, столових наборів та сувенірної продукції

Проблеми у підприємства почалися ще в 2000 році. Зі 1500 працівників свої робочі місця зберегли лише близько 360, переважно пенсіонери. У 2007 році завод закрили без попередження працівників.

Про це дізнаємося з Вікіпедії

Тернопільський історик та краєзнавець Володимир Ханас розповідає, що на заводі казали, — він був одним із краших в Україні. Загалом в ті часи в Україні було декілька заводів такого типу, каже пан Ханас.

— Фактично на заводі в той час працювали «самоучки», які придумували вироби і намагалися творити в тих, непростих умовах. Насправді — це дуже цікаво. Зараз фактично від заводу залишилася тільки будівля і пам'ять про неї, як наше минуле, — каже краєзнавець. — Дістати цілий сервіз із заводу на той час — було щось фантастичне. А коли він був гарно розмальований, то взагалі. Період великих дефіцитів, нелегкий час для людей...

Теплі спогади

У приватних розмовах і у соцмережах країни так тепло відгукуються про продукцію

Із колекції пана Ткачова. «Східний календар» Тернопільського фарфорового заводу

тернопільського фарфорового. Колись його вироби називали «ширпотребом», а зараз навіть колекціонують!

Історик і краєзнавець Сергій Ткачов почав колекціонувати вироби Тернопільського фарфорового заводу десять років тому.

— Крім практичних виробів, кавових і чайних сервізів, дитячих наборів для садочків, завод випускав мистецькі речі. Художниками там були випускники Одеського інституту. Саме їхні роботи були в одному-двох екземплярах. Такі вироби часто дарували на ювілеї: тематичні тарелі, кухлі для пива, вони зараз у приватних колекціях, — каже пан Ткачов.

Колекціонер розповів, що купує вироби, які вже стали антикваріатом, переважно у нас на ринку.

— Найбільше мені до вподоби різні статуетки. Їх не багато, але є, — каже чоловік.

«Відійшовший у вічність — Тернопільський фарфоровий. Так ніби в Україні глини нема. Так, печі споживали багато газу, але думаю, можна було щось придумати. Продукція йшла як за кордон, так і попитом користувалася в Україні. На світлинах можна побачити деяку продукцію з великого асортименту, що випускав завод. А тепер вигідно купувати китайські черепки», — написав тернополянин Віктор Мадрі на своїй сторінці у Фейсбуці.

Вироби тернопільського фарфорового гріють душу і за... океаном. Про це під постом Віктора Мадрі пишуть його друзі.

«Все ще радують душу тут, в США», — написала пані Тетяна і додала фото.

«Я також зберегла деякі вироби, які зі мною за кордоном вже 23 роки. Ще коли працювала там, придбала», — написала пані Ірина.

Дорогий антикваріат

На сайті антикваріату Violity продаються вироби Тернопільського фарфорового заводу. Ціни — різні, є і доволі дорогі.

У майстерні заводу художники розробляли нові сервізи, форму та декор

Наприклад, за фарфорову вазу «Українці в костюмах» хочуть 6000 грн.

А ось за простішу вазу «Тернопіль з картинками» просять 2800 грн. За чайний перламутровий сервіз хочуть всього 399 грн. А за дві чайні чашки в горох просять 120 грн. Є і пляшка-статуетка за 500 грн. А як вам гетьманська булава за 185 грн?

Тим часом приміщення фарфорового повністю оновили. Сірі руїни заводу вже не впізнати.

Що зараз на фарфоровому?

На Youcontrol дізнаємося, що за адресою колишнього фарфорового заводу, Текстильна, 22, розміщене ТОВ «Інтенс». Підприємство є власником цього приміщення. Керівник — Богдан Рудніцький, а кінцевим бенефіціаром є Наталія Віцінська. Цікаво, що основним видом діяльності підприємства є виробництво господарських і декоративних керамічних виробів. Невже будуть виробляти кераміку?

А ось на Опендатабот власниками компанії зазначено три особи: фізичну особу Наталію Віцінську і юридичні особи ТОВ «Дивосад» і ТОВ «Вільям капітал». Обидва товариства зареєстровані на вул. Леся Курбаса.

Такий вигляд має оновлене приміщення Тернопільського фарфорового заводу зараз.

Ми поспілкувалися з керівником ТОВ «Інтенс» і ТОВ «Вільям капітал» Богданом Рудніцьким, який нічого не міг чи не хотів нам сказати.

Пан Рудніцький підтвердив, що ТОВ «Інтенс» знаходиться у приміщенні колишнього фарфорового заводу.

— Зараз я не у приміщенні. Я хіба вже буду на роботі, то до вас тоді передзвоню. Або до вас передзвонять з іншого номера, — сказав пан Богдан.

Ніхто так і не передзвонив. Журналістка ще раз нагадала у Viber пану Богдану про себе. Чоловік пообіцяв надати коментар, але так і не зробив цього. Щойно отримаємо його, одразу опублікуємо.

НЕ СТАЛО СОБАКИ ДЖЕССИ З ЦЕНТРУ

Джессі знали і любили багато тернополян

Стаття про собаку Джессі, яку, на думку волонтерів, отруїли, збрала понад 20 коментарів. Наші читачі висловлювали жаль з приводу цієї сумної звістки, згадували приємні моменти, які їм дарувала Джессі, і вимагали покарання зловмиснику.

Публікуємо найцікавіші коментарі, зберігаючи орфографію дописувачів.

Дуууууже шкода... Кожного дня ідучи на роботу зустрічала і здоровалася з нею. Джессі була моїм талісманом. Погладдила її, значить день пройде добре)))

Наталія Попович

Дуже шкода. Розумна собачка була і дуже хороша.

Колесніченко Галина

Нічого в цьому житті безслідно не проходить...

Люба Баталкіна

Джесі, за твою смерть обов'язково буде покарання! Коли ця нелюдь, яка тебе отруїла зазнає біди, нехай згадає твої добрі очі.

Читаць50

Бідна Джессі ((її пускали в магазин погрітися, давати ї їсти

Захар Струтинський

Дуже класна собачка була її завжди впускали в магазини погрітися, дуже добра позитивна((

Tanya Bidos

Собакам не місце на вулиці у місті. Але цю "наглу морду" знав, вічно щось попрошайничала і ображалась, коли її відганяли)

David Starr

Скоти це не люди, чим вона їм заважала!!!

Оксана Семенчук

Джессі, ми будемо сумувати за тобою!!!

Оксана Семенчук

Покидьки прокляті(((

Наталія Коцюк

Люди гірше тварин.

Svitlana Matviyiv

Я завжди дуже раділа, якщо бачила її в магазині. Грілася. Негатив перейде на вбивцю, він вже жаліє за злодіянню, бо його час недовгий і буде важким.

Олександра Матусяк

Карма цікава штука, завжди вертається....

Валентина Пачва-Петришин

Таня Сливка, бо вона втікала завжди. Її брали додому чимало людей. Вона була собачка м. Тернополя.

Tetiana Drakokhrust

всі любили і ніхто не взяв собі, а зараз всі так шкодують, шкода собачку.

Таня Сливка

Скоти втрапили((

Ліда Плющ

Повний текст та усі коментарі ви можете прочитати за QR-кодом

ФОТО СОЦМЕРЕЖІ ГО «НОВІ КОВЧЕГ»

«Культові» заклади Тернополя, яких вже немає: чому зникли та що тепер на їхньому місці

«Два гуся»

«Піаніно»

«Європа»

«Галичанка»

ФОТО ІНТЕРНЕТ

Журналісти «RIA плюс» збрали підбірку закладів харчування Тернополя, яких вже немає і дізналися, що тепер на їхньому місці. Адже за останні два роки низка відомих закладів закрили свої двері для відвідувачів назавжди. Причиною став карантин і не тільки...

Стаття збрала 54 коментарі, щоправда чимало з них не стосувалися теми.

Публікуємо найцікавіші коментарі, зберігаючи орфографію дописувачів.

Ніхто не згадує один із перших закладів в місті. "Бар-коктейль". В народі його називали "Пістолет", "Пана-Юзика", це над озером. Я дуже добре знаю історію цього закладу. Якщо комусь цікаво можу поділитися інформацією про цей заклад.

Биць Михайло

Два Гуся закрили минулого року, а не два роки тому

Василина Бирак

А легендарна "Русалка"??? мало хто знає про неї але була вона у самому центрі міста.

Сергій Хімочка

Забули про легендарний Океан, дитячий заклад Жень-женічка, Кнайпа, бар Над ставом, квасові будки і т.д)

Тарас Рудий

В сіті тож колись було весело)))

Віталій Бобрик

перелік закладів - не зовсім культовий))) видно що писала лосить молода людина, яка й половини закладів не знає. Думала, що побачу там такі заклади як Пінгвін, Зустріч, Пиріжкова Анастасія))) Космос, а ще Під липками - хто знає, де була така забігайлівка?))

Зоряна Довгань

а я от не знаю де і що то таке та «Галичанка»:)

Olesya Krasnovska

Зоряна Довгань закладам не два роки Але закрили їх за останні два роки

Те що для вас не культове, для інших культове

Та сама Коза, де молодь проводила багато часу

Чи Цибулька, що вирізнялася серед Чікенів

Чілінтано, яке існувало ще за Жень-женічки і т.д

Ви говорите про заклади за часи, коли самих закладів було одиниці, тому вони і запам'яталися

А це, при всій конкуренції, заклади, які були відомі і в кожному була своя фішка.

Галина Л.

думаю що більшість тернополян теж не знають хіба хто вчився в ТАНГу

Христина Шкула

Повний текст та усі коментарі ви можете прочитати за QR-кодом

ЯКІ ОПЕРАЦІЇ ДІТКАМ РОБЛЯТЬ НАЙЧАСТІШЕ, РОЗПОВІДАЄ ХІРУРГ

Лікар до 30 ■ Тернополянка Марія Пасемник у 28 років вже проводить операції малюкам в Тернопільській обласній дитячій лікарні. Медиком дівчина працює вже рік. І каже: посмішки малюків, які після лікарняної палати повертаються додому, варті усіх найдорожчих скарбів на світі

ОЛЬГА ТУРЧАК, OLIA.TUR9@GMAIL.COM,
097-161-41-50

Насправді у Марії навіть дві роботи. Вона проводить прийом малюків у поліклінічному відділенні, де здійснює діагностику та консультації. А також надає допомогу дітям, які перебувають на амбулаторному лікуванні.

Дівчина вже провела десятки операцій діткам із різними патологіями, які неможливо усунути без операційного втручання. Вона каже, що роботу з малюками не проміняє ні на що, бо ж медиком мріяла бути ще змалку.

Із лікаркою говоримо про найпоширеніші проблеми зі здоров'ям дітей, які можуть призвести до операції.

З чим звертаються до хірурга

— Розкажіть, будь ласка, з якими проблемами найчастіше доводиться працювати? З чим найчастіше батьки приводять дитину на консультацію до лікаря-хірурга.

— Найчастіше це грижі у дітей: пахові, пупкові, грижі білої лінії живота. Найчастіше батьки помічають певні випинання в області паху або живота та не розуміють причин їх виникнення. Також дуже часто батьки приходять та

показують утворення на шкірі малюків: папіломи, невуси, які з'являються та збільшуються з часом.

— Внаслідок чого можуть з'явитись грижі в маленьких діток?

— Найчастіше це вроджені патології. Якщо вагінальний відросток після народження не закривається — тоді з'являються грижі. Також грижі білої лінії чи пупкові грижі живота можуть виникнути внаслідок слабкості апоневрозу. Звісно, після того, як батьки помітили в дитини випинання на передній черевній стінці чи в паховій ділянці, рекомендується консультація хірурга. І лише він може вирішити, чи спостерігати за дитиною або треба оперувати.

— Є такий міф, яким лякають дітей: грижа може виникнути від піднімання важких речей. Таке може бути насправді?

— Насправді, в дитячому віці такого бути не може.

— З апендицитами теж до вас?

— Так. Часто буває, що на прийом скеровують сімейні лікарі внаслідок скарг на біль у животі. І вже коли ми оглядаємо дитину — бачимо, що має місце гострий апендицит. В такому випадку ми скеруємо в приймальне від-

Лікарська співпраця дуже важлива, незалежно від того, скільки тобі років і який в тебе досвід роботи, вважає 28-річна хірург Марія Пасемник

ділення, а далі госпіталізуємо у стаціонар хірургічного відділу. Після інфузійної терапії приймаємо рішення, чи оперувати чи ні.

Операції — це робота команди

— Щодо роботи в стаціонарному хірургічному відділенні. Чи доводилось оперувати вночі?

— Більшість часу я працюю на ургентній службі. Але так, якщо під час нічних чергувань виникає необхідність операції, яку неможливо відкласти (гострий апендицит, непрохідність, грижа), я оперую. Потрібно розуміти, що один лікар провести операцію не може. Завжди є ціла команда.

— До нічних чергувань вже звикли? Чи не важко фізично вночі бути на роботі?

— Спочатку було дуже важко, напевно, через хвилювання. Бо це ж відповідальність. Зараз звикла.

— Які з сучасних методів хірургії використовують у вашому закладі?

— Один з таких методів — це лапароскопія. Він передбачає огляд черевної порожнини і таза з метою інтраопераційної діагностики складних клінічних випадків. Завдяки такому випадку є мінімальна травматизація та значно кращий косметичний ефект. Такий метод зараз розвивається у всьому світі. І наша лікарня теж активно з ним працює.

— Завжди цікавило, чи не тремтять руки у хірургів перед опера-

ціями. Це ж така велика відповідальність...

— Ні, руки не тремтять. Але відповідальність, звісно, відчувається. Завжди переживаєш кожен випадок. Завжди хочеться вийти з операційної і сказати рідним, що усе пройшло добре.

«У мене є досвід роботи з дорослими пацієнтами. Але я вирішила для себе: душа лежить до дітей»

— А відрази до вигляду крові немає у вас?

— Ні, нічого подібного у мене немає. Навпаки, я завжди хвилююсь за те, щоб все було добре: аби розріз був максимально маленький та акуратний, а шов косметичний.

Операції, які робили новонародженим

— Щодо віку ваших пацієнтів. Чи доводилось робити операції дуже маленьким діткам?

— Зараз я не проводжу таким малюкам операції. Я вважаю, що такі речі мають робити люди, у яких значно більше досвіду. І це нормально, адже він приходить лише з часом. Мені доводилось асистувати на операції, яку проводили дитині, якій було декілька днів.

— Чому ви обрали педіатрію?

Можливо з дорослими легше, бо вони можуть точно розказати про симптоми.

— У мене є досвід роботи з дорослими пацієнтами. Але я вирішила для себе: душа лежить до дітей. І не пожаліла про це жодного разу: з дітьми завжди цікавіше.

— Чи є пацієнти, які вам найбільше запам'ятались. Якщо так, то чим саме?

— Для мене особливий кожен випадок. І в кожному я викладаю на всі сто відсотків. Але знаєте, завжди по-особливому трепетно я ставлюсь до діток, які потрапляють у лікарню з дитячого будинку. Він тут, поряд з нашою лікарнею. Ці діти завжди дуже позитивні. Вони нічого не бояться. Мені здається, що це найбільш терплячі діти з усіх. Вони ніколи не плачуть. Завжди радісні і скільки б разів не доводилось їх обстежувати, завжди тільки найтепліші почуття до них.

— Чи часто батьки роблять вам компліменти щодо віку. Як реагують, коли бачать в кабінеті такого молодого лікаря?

— Реагують по-різному. Звичайно, було й таке, що просили ще консультації зі старшими спеціалістами. Я ніколи не заперечую, адже розумію батьків. Інколи я й сама звертаюсь за допомогою в тій чи іншій ситуації до старших колег. Адже співпраця дуже важлива незалежно від того, скільки тобі років і який в тебе досвід роботи.

Бліц-опитування з Марією Пасемник

- Назвіть три найкращі риси доброго лікаря.
- Доброта, щирість, відповідальність.
- Скільки часу тривала найдовша ваша операція?
- Напевно, годин шість.
- Що робите перше, коли приходите на робоче місце?
- Вмикаю комп'ютер.
- Чи правда, що деякі хірурги вмикають музику в операційних?
- Так.
- Що хочеться зробити, коли приходите з нічного чергування?
- Поспати.
- Чим заважає діток, які вередують під час огляду?
- Багато розмовляю.
- Із 20 фото на вашому телефоні, скільки будуть пов'язані з роботою?
- Напевно, 15.
- Чого боїться дитячий лікар-хірург?
- Помилитись.
- Чи будете ви працювати в медицині через 20 років?
- Сподіваюсь, що так.
- Чого побажаєте своїм пацієнтами?
- Здоров'я, і нехай мрії збуваються.

БЕРЕЖУТЬ ТРАДИЦІЇ: ЇДЯТЬ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ МИСКИ І КУГІТАЮТЬ

Дідух у виконанні тернопільки Мар'яни Янчук

Різдвяний вертеп у селі Іванківці Лановецької міської громади Кременецького району

Із глиняного посуду вечеряти з родиною смачніше

Традиції ■ Які звичаї на Тернопільщині у період новорічно-різдвяних свят? Як краяни готуються до святкування і які страви готують? Чи зберігають традиції дідів-прадідів? Давні традиції свят різдвяного циклу нашого краю у різних районах розшукували журналісти «РІА плюс»

МАРІЯ БОЧАН, MARIIA.BOCHAN@GMAIL.COM, 096-286-68-23

Незважаючи на швидку глобалізацію, яка нещадно нищить народну культуру, розповіді героїв нашої статті дозволяють говорити про надзвичайну живучість фольклорної традиції на Тернопільщині, яка ще багата рідкісними обрядами і звичаями.

Журналісти «РІА плюс» зібрали традиції усіх трьох районів області — Чортківського, Кременецького і Тернопільського. Різними є звичаї навіть у сусідніх селах, не те що районах.

Залишають страви для... померлих

Антон Вітвіч зараз проживає у Тернополі. Незважаючи на це, зберігає традиції, які привили йому ще змалку на рідній Чортківщині. Передає їх і своїм дітям.

Яскравими традиціями зимових свят у пана Антона є підготовка до Святвечора. Хоча, зізнається чоловік, багато традицій вже відпало, бо немає сільського господарства. Замість нього згадав за kota, якому варив нирки перед святом.

— До Різдва має бути все поприбирано, навіть більше, ніж до Великодня. Крім того, уся живність, що є в хаті — нагодована і доглянута. Це ж стосується і котів у квартирі. Подейкують, що тварини можуть поскаржитись Богу на поганого господаря, — розпо-

відає чоловік.

Крім того, у ці дні сваритися не можна, каже пан Вітвіч. Готуємо 12 традиційних страв: кутя, мінімум три види вареників, з вишнями обов'язково, пісний борщ, вушка, пампухи з маком, грибна підлива, риба смажена, оселедець, тушкована квасоля, узвар, плетена булка. Це те, що пан Вітвіч згадав насамперед.

— Ми їмо із глиняного посуду. Є підсвічник, у якому традиційно запалюємо вогонь на Великдень і Святвечір. Чекаємо першу зірку. Кажуть, хто перший її побачить, матиме щастя на рік. Свята вечеря починається з молитви. Перехресчується їжа. Я, як голова сім'ї, начерпую першим кутю. Нічого не їмо під час самої Вечері, — каже чоловік.

Чи знали ви, що на Чортківщині на свято посуд для кожного не сервірують? Члени сім'ї все їдять із загальних тарілок. Спочатку рідкі страви ложкою, а потім ті, що виделкою. При цьому, ложки не кладуть на стіл доти, доки не замінять їх виделкою.

— Ми їмо із загальних великих мисок. Коли усе скуштували ложкою, починаємо їсти виделкою. Вдруге прибор брати не можна, як і всі страви після вечері. Один прибор обов'язково ставимо для покійних, — уточнює чоловік.

Звичайно, склалися і особливі прикмети, пов'язані зі святковими стравами, зокрема кутею.

— Якщо начерпуєш кутю із загальної миски і вона по дорозі до пункту призначення проливається на скатертину, наприклад, — це означає, що у людини буде довга дорога. А куди спрямується дим, то звідти і чекати жениха для доньки, якщо така є, — зауважує пан Вітвіч.

Зазвичай під час вечері сім'я Антона Вітвіча включає службу Божу по радіо чи телебаченні. Але це — ще не кінець сімейним традиціям!

— Коли всі вже повечеряли, ми складаємо прибори і нічого не виносимо на кухню! Все залишається на столі. Це для предків, які вже не з нами. Єдина вимога сучасності — накриваємо страви харчовою плівкою на ніч. У кінці гасимо свічку пальцями, — підсумовує Антон Вітвіч.

Пан Вітвіч поділився з нашими читачами рецептом киселиці — справжнього «мезиму» на Різдвяні

«У сусідньому селі Іванківці на Різдво — колядують, перед святом Василя — щедрують, а перед Водохрещем кугітають»

свята. Потрібні для нього — лише натуральна сушена сливка і чиста вода. На порцію знадобляться три склянки сушених сливок, два літри води і одна склянка цукру.

— Сушені сливи розмочуємо у воді і варимо до м'якості. Тоді вибираємо кісточки і варимо далі, поки сливи не розваряться цілком. Опісля цукруємо до смаку до пампушків чи пирогів. Пропорції цієї юшки можуть бути довільні, але зазвичай вона доволі густа, — каже чоловік.

Квокають під столом

У директорки Дружбівського Будинку культури Надії Ванюсів з смт Дружба колишнього Теребов-

лянського, а зараз Тернопільського району теж свої, особливі традиції різдвяних свят.

— У нас у родині, коли на небі з'явиться перша зірка, можна сідати до вечері. На Святвечір збираються всі рідні. Коли заходять у хату, то старший син питається: «Вам кури несуться?», а господар-батько відповідає: «Несуться, несуться», син каже: «Щоб вам ся несли від весни до весни, щоби ви були здорові, як зима, багаті, як весна і щедрі, як осінь» і заносить дідух у хату.

Жінка розповідає, що під столом стелять сіно та онуки квокають: «Кво, кво — завтра Різдво», збирають в сіні горішки, гроші.

Страви після вечері залишають на столі.

— Перш ніж сідати за стіл, запалюється свічка, усі моляться, потім батько роздає проскурку з медом, кутю. В нас також страви залишають на столі, не збирають після вечері, тільки окремі тарілки, — каже пані Надія.

Обов'язково, одразу після молитви, ставлять на вікно стаканчик, 0,25 грама горілки і зверху кладуть на стаканчик хліб чи канапку для померлих родичів, мами, тата, каже Надія Ванюсів.

— Страв 12 і всі пісні. Це пироги з капустою, з вишнями, картоплею, риба, оселедці, рибна консерва, капуста з квасолею, пампушки, узвар, голубці гречано-картопляні, суп з грибами, — перелічує жінка.

Кугітають і водять козу

Методист з клубної роботи відокремленого підрозділу Лановецької міської комунальної установи «Музей Івана Марчука» Лановецький будинок культури Тетяна Філюк — мешканка с. Шушківці, що на Лановеччині, каже, що Волинь особливий регіон, який славиться своїми звичаями та традиціями. Так в сусідньому селі Іванківці на Різдво колядують, перед святом

Василя щедрують, а перед Водохрещем — кугітають, каже пані Тетяна. У Шушківцях по-іншому, хоча відстань між селами — 2 км.

— У нашому селі є свої пісенні мелодії і звичаї, а от у сусідньому селі традиції вже інші. Наприклад, у нас 6 січня заносять до хати дідуха. Колись дідух був головним атрибутом, ялинки не ставили. Під стіл кладуть соломку або сіно. Застеляють стіл новою і білою скатертиною, — розповідає пані Тетяна. — Колядувати дітки йдуть під вікна тільки на другий день Різдва. 13 січня перед Василем кугітають, також відбувається обряд водіння кози. На Щедрий вечір хлопці переодягаються в дівчат і навпаки.

За її словами, соломка або сіно під столом — частина давньої традиції. Після початку Святвечора діти залазять під стіл на цю соломку і мукають, квокають, хрюкають, щоб все велося.

— На куток стола кладуть часник. Тому що часник захищає людей і оселю від злих духів. Також на столі обов'язково має бути 12 пісних страв. Вечеря починається з молитви. У посудину з кутею ставлять стільки ложок, скільки членів сім'ї, додатково ставлять прибори для померлих з цієї хати, — каже Тетяна Філюк.

У сім'ї пані Тетяни всі разом мають зайти до столу і вийти. На Лановеччині також не забирають страв зі столу після Святвечора. Вірять, що вночі душі померлих рідних приходять вечеряти.

— Коли всі разом сіли за стіл, то разом і встають з-за столу. Сіно лежить під столом цілі свята, — уточнює пані Тетяна.

У селі Шушківці яскравих традицій дотримуються й на інші свята різдвяного циклу, який до речі, триває аж до 15 лютого — до Стрітіння. У ніч на Василя діти ходять по під хати і «кугітають». Під час цього звичаю виконують пісню. Такого звичаю, за словами пані Тетяни, немає ніді.

СЕРЕДА, 12 січня

UA: перший

06.00 ГІМН УКРАЇНИ
06.05 Геолокація: ВОЛИНЬ
06.30 М/с «Пінгвіня Пороро»
07.00, 08.00, 09.00, 13.00,
15.00, 18.00, 21.00, 23.35, 02.10,
05.10 Новини
07.05, 03.00 Погода
07.10 Д/ц «Девід Рокко. Афри-
ка на смак»
08.05, 00.25 Т/с «Шетланд» ...
09.05 Т/с «Місячний камінь» ...
10.10 Д/с «Особливий загін.
Супер — чуття»
11.00 Прозоро: про соціальне
темагма
12.01, 18.20 Соціальне ток-шоу
«По-людськи»
13.10, 10.30 Прозоро: про
актуальне
14.00 Д/ц «Василь Стус. Фено-
мен „суток“»
15.10, 21.45, 00.10, 02.45,
05.45 Спорт
15.20 Батлон на Суспільному.
Кубок світу. VI етап. Спринт,
7,5 км, жінки
17.00 Прозоро: про головне
19.10 Д/с «Супер — чуття»
19.55 Д/ц «Рік у дикій природі»
22.00 Полюси
23.00 Перша шпальта
03.05 Енеїда
03.35 Х/ф «Страчені світанки»

1+1

05.30, 09.25, 04.45 «Життя
відомих людей»
06.30, 07.10, 08.10, 09.10 «Сні-
данок з 1+1»
07.00, 08.00, 09.00, 19.30 ТСН
10.45, 12.30 «Маскарад 2»
13.55 Новорічний карнавал
«Світського життя»
16.15 Х/ф «Аутсайтери»
20.35 Х/ф «Потрійний форсаж:
Токійський дрейфт»
22.40 Х/ф «Парк Юрського
періоду 3»
00.30 Х/ф «Імперія вовків»
03.00 Х/ф «30 днів ночі»

ІНТЕР

05.15, 22.30 «Слідство вели... з
Леонідом Каневським»
07.00, 08.00, 09.00, 12.00,
17.40 Новини
07.10, 08.10, 09.20 «Ранок
з ІНТЕРОм»
10.00, 11.00 «Корисна про-
грама»
12.25 Х/ф «Так близько до го-
ризонту?» (16+) Прем'єра
14.45 «Вещдок»
16.30 «Вещдок. Особий
случай»
18.00, 19.00, 02.50 Ток-шоу
«Стосується кожного»
20.00, 02.10 «Подорожі»
21.00 Х/ф «Пригоди Шерлока
Холмса та доктора Ватсона.
Скарби Агри»
00.10 Х/ф «Запламована
репутація»
03.45 Т/с «Таїсія» ...
04.45 «Телемагазин»

ICTV

04.05 Скарб нації
04.15 Еврика!
04.20 Служба розшуку дітей
04.25 Факти
04.50, 10.10 Громадянська
оборона
06.30 Ранок у великому місті
08.45 Факти. Ранок
09.15, 19.20 Надзвичайні но-
вини з Костянтином Стогнієм
11.20, 13.25 Х/ф «Хрест-2:
Війни хреста»
12.45, 15.45 Факти. День
14.00, 16.15, 21.25 Т/с «Пес»
17.50 Т/с «Дільничний з
ДВРЗ — 2»
18.45, 21.05 Факти. Вечір
20.20, 02.15 Секретний фронт
22.40 Х/ф «Нюхач»
00.25 Х/ф «Хрест: Помста
злочинців»
03.00 Я зняв!

СТБ

06.00 Т/с «Комісар Рекс»
07.55 Битва екстрасенсів
12.45, 14.40 Т/с «Сліпа» ...
14.30, 17.30, 22.00 Вікна-Но-

вини
15.55, 17.50 Т/с «Слід»
19.05 СуперМама ...
20.15, 22.15 Т/с «Любов на ре-
білітації» ...
00.50 Т/с «Провідниця» ...

НОВИЙ КАНАЛ

06.00 М/ф «Феї і тасмниці
країни драконів»
07.40 Х/ф «Після» ...
09.45 Т/с «Мерлін»
12.30 Х/ф «Місто Ембер»
14.30 Х/ф «Червона Шапочка»
16.30 Х/ф «Зоряний пил»
19.00 Х/ф «Дім дивних дітей
Міс Сапсан»
21.45 Х/ф «Віктор Франкен-
штейн»
23.50 Х/ф «Блакитна лагуна:
Пробудження»
01.50 «Вар'яти» ...
02.30 «Служба розшуку дітей»
02.35 «Зона ночі»

TET

06.00 TET Мультиранок
08.35 Х/ф «Рapunцель»
09.45 Х/ф «Холодне серце»
11.25 Х/ф «Едвард Руки-Но-
жиці»
13.25, 03.15 Панянка-селянка
18.25 М/ф «Як приборкати
дракона»
20.10 Х/ф «Хроніки Нарнії:
Підкорювач Світанку»
22.15 Х/ф «Гудіні»
01.15 Казки У Кіно
01.45 Казки У
04.55 Зірки, чутки та галлівуд
05.50 Корисні підказки

2+2

06.00, 00.15 Т/с «CSI: Место
преступления»
07.50 Х/ф «Ускорение»
09.35 Х/ф «Джейсон Борн»
11.55, 19.25 «Затерянный мир»
17.55, 01.55 «Секретные
материалы»
18.15 «Спецкор»
18.50 «Джедаи»
20.15 Т/с «Звонарь»
22.15 Т/с «Перевозчик»
02.10 Т/с «Рекс»
03.00 «Видеобимба-2»
05.30 Телемагазини

ЧЕТВЕР, 13 січня

UA: перший

06.00 ГІМН УКРАЇНИ
06.05 Геолокація: ВОЛИНЬ
06.30 М/с «Пінгвіня Пороро»
07.00, 08.00, 09.00, 13.00,
15.00, 18.00, 21.00, 23.35, 02.10,
05.10 Новини
07.05 Погода
07.10 Д/ц «Девід Рокко. Афри-
ка на смак»
08.05, 00.25 Т/с «Шетланд» ...
09.05 Т/с «Місячний камінь» ...
10.10 Д/с «Гвардія зброя»
11.00 Прозоро: про соціальне
темагма
12.00, 18.20 Соціальне ток-шоу
«По-людськи»
13.10 Прозоро: про актуальне
14.00 UA: Фольк. Спогади
15.10, 21.45, 00.10, 02.45,
05.45 Спорт
15.20 Батлон на Суспільному.
Кубок світу. VI етап. Спринт,
10 км, чоловіки
17.00 Прозоро: про головне
19.10 Д/с «Супер — чуття»
19.55 Д/ц «Рік у дикій природі»
22.00 Полюси
23.00 Схеми. Корупція
в деталях
01.30 Д/с «Дика планета»
03.00 Енеїда
03.35 Х/ф «Вавилон ХХ»

1+1

05.30, 09.25, 10.25, 04.55
«Життя відомих людей»
06.30, 07.10, 08.10, 09.10 «Сні-
данок з 1+1»
07.00, 08.00, 09.00, 19.30 ТСН
11.15, 13.00 «Маскарад 2»
15.00 «Ніч хітів»
17.10 Х/ф «Форсаж»
20.35 Х/ф «Форсаж 4»
22.40 Х/ф «Світ Юрського
періоду 4»
01.15 «Мисливці за відьмами»
02.50 Х/ф «Імперія вовків»

ІНТЕР

05.15 «Слідство вели... з
Леонідом Каневським»
07.00, 08.00, 09.00, 12.00,
17.40 Новини
07.10, 08.10, 09.20 «Ранок
з ІНТЕРОм»
10.00, 11.00 «Корисна про-
грама»
12.25 Х/ф «Школа хороших
дружин» ...
14.40 «Вещдок»
16.30 «Вещдок. Особий
случай»
18.00, 19.00, 03.35 Ток-шоу
«Стосується кожного»
20.00 «Подорожі»
21.00 Х/ф «Пригоди Шерлока
Холмса та доктора Ватсона.
Скарби Агри»
22.30 «Чекаємо весну в Новий
рік на „Інтері“»
01.50 Х/ф «Він, вона і я»
04.30 «М/ф»
04.45 «Телемагазин»

ICTV

04.05 Скарб нації
04.15 Еврика!
04.20 Факти
04.45 Громадянська оборона
06.30 Ранок у великому місті
08.45 Факти. Ранок
09.15, 19.20 Надзвичайні но-
вини з Костянтином Стогнієм
10.10 Секретний фронт
11.20, 13.25 Х/ф «Хрест:
Помста злочинців»
12.45, 15.45 Факти. День
14.00, 16.15, 21.25 Т/с «Пес»
17.50 Т/с «Дільничний з
ДВРЗ — 2»
18.45, 21.05 Факти. Вечір
20.20, 01.35 Анти-зомбі
22.40 Т/с «Нюхач»
23.45 Х/ф «Перший постріл»
02.40 Я зняв!

СТБ

06.00 Т/с «Комісар Рекс»
07.55 Битва екстрасенсів
12.40, 14.40 Т/с «Сліпа» ...
14.30, 17.30, 22.00 Вікна-Но-
вини
15.55, 17.50 Т/с «Слід»
19.05 СуперМама ...
20.15, 22.15 Т/с «Папаньки» ...

НОВИЙ КАНАЛ

06.00, 07.10 «Kids time»
06.05 М/с «Том і Джеррі»
07.15 «Орел і Решка»
09.20 Т/с «Мерлін»
12.00 «Де логіка?» ...
14.05 Х/ф «Білосніжка: Помста
гномів»
16.05, 20.10 «Хто зверху?»
Спецвипуски» ...
18.00 Т/с «Будиночок
на щастя»
22.10 Х/ф «Темні уми» ...
00.30 Х/ф «Вона — чоловік»
02.20 «Вар'яти» ...
02.55 «Служба розшуку дітей»

TET

06.00 TET Мультиранок
08.35 Х/ф «Нове вбрання
королів»
09.45, 22.00 Т/с «Бібліотекарі»
10.45 Х/ф «Диявол носить
Прада»
12.55 4 весілля
14.00, 16.00, 02.00 Панянка-се-
лянка
15.00, 04.50 Зірки, чутки та
галлівуд
17.00 СуперЖінка
18.00 Богиня шопінгу. Екстре-
мальний сезон
19.00, 20.30 Одного разу під
Полтавою
19.30, 21.00 Танька і Володька
20.00, 21.30 Сімейка У
23.00 Країна У
00.00 Казки У Кіно
00.30 Казки У
05.50 Корисні підказки

2+2

06.00, 00.15 Т/с «CSI: Место
преступления»
07.50 Х/ф «Выкуп»
09.55 Х/ф «Клинок»
11.50, 19.25 «Затерянный мир»
17.55, 01.55 «Секретные
материалы»
18.15 «Спецкор»

18.50 «Джедаи»
20.15 Т/с «Звонарь»
22.15 Т/с «Перевозчик»
02.10 Т/с «Рекс»
02.55 «Видеобимба-2»
05.30 Телемагазини

П'ЯТНИЦЯ, 14 січня

UA: перший

06.00 ГІМН УКРАЇНИ
06.05 Геолокація: ВОЛИНЬ
06.30 М/с «Пінгвіня Пороро»
07.00, 08.00, 08.55, 13.00,
15.00, 18.00, 21.00, 23.30, 01.55,
05.10 Новини
07.05, 01.50, 02.45, 05.05 По-
года
07.10 Д/ц «Девід Рокко. Афри-
ка на смак»
08.05 Т/с «Шетланд» ...
09.00 Божественна Літургія
ПЦУ
11.30, 22.55 Д/с «Дикі тварини»
12.00, 18.20 Соціальне ток-шоу
«По-людськи»
13.10, 00.20 Прозоро: про
актуальне
14.00 UA: Фольк. Спогади
15.10, 21.45, 00.05, 02.30,
05.45 Спорт
15.20 Батлон на Суспільному.
Кубок світу. VI етап. Естафета
4x6 км, жінки
17.00, 01.00 Прозоро: про
головне
19.10 Д/с «Супер — чуття»
19.55 Д/ц «Африка. Звір
на звіра»
22.00 Д/ц «НЛО: Загублені
свідчення»
02.50 Суспільно-політичне
ток-шоу «Зворотний відлік»
04.35 Відтінки України

1+1

06.00, 09.25, 10.25, 11.25
«Життя відомих людей»
06.30, 07.10, 08.10, 09.10 «Сні-
данок з 1+1»
07.00, 08.00, 09.00, 19.30 ТСН
13.00 Х/ф «Подвійний форсаж»
15.05 Х/ф «Потрійний форсаж:
Токійський дрейфт»
17.10 Х/ф «Форсаж 4»
20.15 Х/ф «Форсаж 5»
22.55 Х/ф «13 район: Ульти-
матум»
00.55 Х/ф «Таксі»
02.45 Х/ф «Відьма та Осман»
04.10 «Ніч хітів»

ІНТЕР

05.15, 23.35 «Слідство вели... з
Леонідом Каневським»
07.00, 08.00, 09.00, 12.00,
17.40 Новини
07.10, 08.10, 09.20 «Ранок
з ІНТЕРОм»
10.00, 11.00 «Корисна про-
грама»
12.25 Х/ф «Коротше кажучи»
Прем'єра
14.25, 01.10 «Вещдок»
16.25 «Вещдок. Особий
случай»
18.00 Ток-шоу «Стосується
кожного»
20.00, 02.50 «Подорожі»
21.00 Х/ф «Граф Монте-Крі-
сто»
03.20 «М/ф»
04.10 «Орел і Решка. Дива
світу»

ICTV

04.00 Скарб нації
04.10 Еврика!
04.15 Служба розшуку дітей
04.20, 01.35 Факти
04.45 Громадянська оборона
06.30 Ранок у великому місті
08.45 Факти. Ранок
09.15, 19.20 Надзвичайні но-
вини з Костянтином Стогнієм
10.10, 20.05 Дизель-шоу ...
11.40, 13.25 Т/с «Вижити
за будь-яку ціну»
12.45, 15.45 Факти. День
13.35, 23.00, 02.00 Скetch-шоу
«На трюх»
15.05, 16.15 Т/с «Новорічний
Пес»
17.35 Скetch-шоу «На трюх»
16+ Прем'єра
18.45 Факти. Вечір
00.20 Т/с «Вижити за будь-яку
ціну-2»

02.50 Я зняв!

СТБ

05.20 Т/с «Комісар Рекс»
12.00, 14.40, 17.50 Т/с «Сліпа»
...
14.30, 17.30, 22.00 Вікна-Но-
вини
19.45 Мій секрет. Актори
серіалу «Кріпосна» ч. 1 ...
22.15 Мій секрет. Актори
серіалу «Кріпосна» ч. 2 ...
00.35 Мій секрет. Мій секрет.
Євгеній Кот ...

НОВИЙ КАНАЛ

06.00, 07.35 «Kids time»
06.05 М/ф «Том і Джеррі:
У пошуках скарбів»
07.40 «Орел і решка»
09.50 «Аферисти в сітях»
16.00 Х/ф «Вона — чоловік»
18.00 Х/ф «Віктор Франкен-
штейн»
20.10 Х/ф «Поклик пращурів»
22.00 Х/ф «Полювання
на Санту»
00.10 Х/ф «Фейкові копи»
02.15 «Вар'яти» ...
02.45 «Служба розшуку дітей»
02.50 «Зона ночі»

TET

06.00 TET Мультиранок
08.35 Х/ф «Кіт у чоботях»
09.45 Т/с «Бібліотекарі»
10.45 Х/ф «Перлина Нілу»
12.55 4 весілля
14.00, 02.00 Панянка-селянка
15.00, 04.50 Зірки, чутки та
галлівуд
16.00 СуперЖінка
18.00 Богиня шопінгу. Блиску-
че повернення
20.00 Х/ф «Доктор Дулітл»
21.45 Х/ф «Доктор Дулітл 2»
23.30 Країна У
00.30 Казки У Кіно
01.00 Казки У
05.50 Корисні підказки

2+2

06.00 Т/с «CSI: Место престу-
пления»
07.50 Х/ф «Спасатель»
10.40 «Затерянный мир»
17.55 «Секретные материалы»
18.15, 01.45 «Спецкор»
18.50, 02.15 «Джедаи»
19.25 Х/ф «Лара Крофт: Расхи-
тительница гробниц»
21.15 Х/ф «Лара Крофт:
Расхитительница гробниц-2:
Кольбель жизни»
23.25 Х/ф «Оверлорд»
02.45 «Совершенно секрет-
но-2017»
03.15 Т/с «Рекс»
04.05 «Видеобимба-2»
05.30 Телемагазини

СУБОТА, 15 січня

UA: перший

06.00 ГІМН УКРАЇНИ
06.05, 04.35 Енеїда
07.00, 08.00, 09.00, 15.00, 18.00,
21.00, 00.15, 03.45, 05.35 Но-
вини
07.10 М/ф
08.05, 03.30 Невідомі Карпати
08.25 Відтінки України
09.05, 14.30 #ВУКРАЇНІ
09.40 Х/ф «Авраам: охоронець
віри»
11.40 Т/с «Хадсон та Рекс» ...
13.30 Д/ц «Карпатські хижак»
15.20 Батлон на Суспільному.
Кубок світу. VI етап. Естафета
4x7,5 км, чоловіки
16.55 Концерт. ВІА «Кобза»
18.15 Д/ц «Рік у дикій природі»
19.10 Т/с «Парижські тасмниці»
21.25 Д/ц «Африка. Звір
на звіра»
23.15 Д/ц «НЛО: Загублені
свідчення»
00.40 Д/ф «Крим, як це було»
02.50 Д/с «Дика планета»
04.10 Країна пісень

TET

06.00 TET Мультиранок
10.00 М/ф «Аліса в країні
чудес»
11.30, 13.00, 15.00 Одного разу
під Полтавою
12.00, 14.00, 00.55 Сімейка У
12.30, 13.30, 14.30, 00.25 Тань-
ка і Володька
15.30 М/ф «Мадагаскар 2»
17.15 М/ф «Мадагаскар 3»
19.00 Х/ф «Наречений на двох»
20.45 Х/ф «Божевільне
побачення»
22.25 Х/ф «Забуди Сару
Маршал»
01.25, 02.55 Країна У
01.55 Казки У
02.25 Казки У Кіно
03.25 Панянка-селянка
05.50 Корисні підказки

1+1

05.00, 19.30 ТСН
05.45, 07.00 «Життя відомих
людей»
08.00 «Сніданок. Вихідний»
10.00 «Світ наввипередки»
20.15 Новорічний Вечірній

2+2

06.00 «Бешеные гонки 2018»
07.00 «Джедаи-2021»
08.05 «Джедаи 2020»
09.30 «Затерянный мир»
14.35 Х/ф «Пик Данте»
16.40 Х/ф «Тринадцатый воин»
18.40 Х/ф «Король Артур»
21.00 Х/ф «Геркулес»
22.55 Х/ф «Турнир на выжи-
вание»
00.50 Т/с «Гвардия-2»
02.30 «Видеобимба-2»
03.50 «Совершенно секрет-
но-2017»
05.30 Телемагазини

НЕДІЛЯ, 16 січня

UA: перший

06.00 ГІМН УКРАЇНИ
06.05, 04.10 Енеїда
07.00, 08.00, 08.55, 15.00,
18.00 Новини
07.10 М/ф
08.15, 23.35 Погода
08.20 Д/с «Супер — чуття»
09.00 Божественна Літургія
ПЦУ
11.00 Недільна Літургія УГКЦ
12.30 Недільна Свята Меса
РКЦУ
13.35 Батлон на Суспільному.
Кубок світу. VI етап. Гонка
переслідування, 10 км, жінки
14.40, 15.10 Міста та містечка
15.35 Батлон на Суспіль-
ному. Кубок світу. VI етап.
Гонка переслідування, 12,5 км,
чоловіки
16.45 Студія «Дорога
до Пекіна»
17.20 Концерт Ніна Матвієнко
та Дмитро Андриць
18.15 Д/ц «Рік у дикій природі»
19.10 Т/с «Парижські тасмниці»
21.00, 23.40, 05.05 Тиждень
на Суспільному
22.00 Д/ц «Африка. Звір
на звіра»
23.00 Д/с «Боротьба за ви-
живання»
00.30 Д/с «Северин Наливай-
ко. Остання битва» ...
02.10 Х/ф «Білий птах з чор-
ною ознакою»
03.45 #ВУКРАЇНІ

1+1

05.00, 19.30 «ТСН-Тиждень»
07.00 «Життя відомих людей»
08.00 «Сніданок. Вихідний» ...
10.00 «Світ наввипередки»
18.30 «Світське життя.
2022 дайджест»
21.00 Х/ф «Швидкість»
23.15 Х/ф «Швидкість — 2:
Круїз під контролем»
01.55 Х/ф «Парк Юрського
періоду 3»
03.15 Х/ф «13 район: Ульти-
матум»

ІНТЕР

05.30 Х/ф «Любощка»
07.00 Х/ф «Пригоди Гекльберрі
Фінна»
09.00 «Готуємо разом»
10.00, 11.00, 12.00 «Інше
життя»
12.50 «Вещдок. Оперезая
время»
17.30 Х/ф «Граф Монте-Крі-
сто»
20.00 «Подорожі»
20.30 Х/ф «Загублене місто 2»
23.15 Х/ф «Бережись авто-

мобіля»
01.10 Х/ф «Ліворуч від ліфта»

ICTV

05.20 Скарб нації
05.30 Еврика!
05.40 Факти
06.05, 09.00 Анти-зомбі
07.00, 11.00 Громадянська
оборона
08.00 Прихована небезпека
10.00 Секретний фронт
11.55, 13.00 Т/с «Нюхач»
12.45 Факти. День
18.45 Факти тижня
20.55 Х/ф «Злочинець»
23.00 Х/ф «Той, хто біжить
по лезу 2049»
02.00 Я зняв!

СТБ

05.25 Т/с «Папаньки» ...
14.20 СуперМама ...
19.00 Секретний фронт
20.55 Один за всіх
00.30 Тасмниці ДНК

НОВИЙ КАНАЛ

06.00, 01.10 «Вар'яти» ...
06.30, 08.00 «Kids time»
06.35 М/ф «Феї і тасмниці
країни драконів»
08.05 М/ф «Ральф — руй-
нівник»
10.15 М/ф «Ральф — руйнів-
ник 2»
12.30 Х/ф «Дім дивних дітей
Міс Сапсан»
15.00 Х/ф «Битва титанів»
17.00 Х/ф «Гнів титанів»
19.00 Х/ф «Геракл: Народжен-
ня легенди»
21.00 Х/ф «Джек — вбивця
велетнів» ...
23.10 «Improv Live Show» ...
02.40 «Зона ночі»

TET

06.00 TET Мультиранок
09.30 М/ф «Легенди країни Оз:
Повернення

ОДИН ВДОМА-3. ХЛОПЦІ ЗНЯЛИ СІЛЬСЬКУ ВЕРСІЮ КОМЕДІЇ

Кіно ■ У ролі Кевіна Маккалістера 9-річний Назар захищає свій дім від злочинців, які збираються вкрасти курей. Сільську версію комедії «Один вдома-3» створили хлопці з села Винятинці

ОЛЬГА ТУРЧАК, OLIATUR9@GMAIL.COM,
097-161-41-50

Третій рік поспіль молоді кіномейкери з Тернопільщини тішать глядачів кумедними короткометражками.

Цікаво, що минулоріч вийшла вже друга частина комедії, а ідея зробити власну версію відомого фільму виникла ще у 2019-му.

— Ідея з'явилась ще минулого року. Я зі своїм сусідом Назарчиком почали знімати відео в Інстаграм. На початку минулої зими ми разом дивились «Сам вдома» і вирішили, що потрібно зняти свою версію, де могли б показати, якби Кевін жив у нашому селі, — каже автор ідеї та один з акторів Володимир Мандзюк. — Перше відео ми закинули в соцмережі, і людям дуже сподобалося. Перед цьогорічною зимою я вже точно знав, що буде продовження, сценарій писав з осені.

Автори — компанія друзів

У головних ролях фільму: Володимир та Павло Мандзюки, друг Павла Максим Басок зі Збаража та 9-річний сусід Назар.

— Цього року фільм вийшов триваліший за часом, і як пишуть глядачі, ще смішнішим, — каже Павло Мандзюк. — Сценарій написали Володя Мандзюк та Максим Басок. Знімав усе я на власний фотоапарат. Також був у ролі поліцейського.

Зйомки короткометражки тривали кілька днів. Розпочали їх ще 5 грудня. Але довелося робити перерву через погоду. Процес затягнув сніг, який цього року випав у Заліщиках та околицях дуже пізно.

Монтував фільм Володимир, і цей процес тривав три дні.

— Деякі дублі не виходило зняти з першого разу. Але ми не здавались. Також у фінальному кадрі ми запросили зіграти нашу маму, і дякуємо їй, що погодилась. Є також сцена, у кадрі якої мали бути ми усі разом. Тож його знімав мій тато, — каже хлопець. —

Зйомки короткометражки тривали кілька днів. Розпочали їх ще 5 грудня. Але довелося робити перерву через погоду

Кілька днів ми готувались до зйомок: найважче було переробити поліцейське авто зі звичайного: дістали світлові маяки, зробили блакитні номерні знаки: як на мене, від справжньої не відрізнити.

Провчив викрадачів курей

За сценарієм, ідея пограбувати дім Мандзюків, які виграли 100 тисяч гривень і мають власне господарство, виникла у злодія зі

У головних ролях фільму: Володимир та Павло Мандзюки, друг Павла Максим Басок зі Збаража та 9-річний сусід Назар

Збаража. На допомогу він кличе співучасника, який перевтілюється у електрика.

Вдень перед Новим роком Назарчик залишається сам та кумедними витівками охороняє свій дім та проває злочинців. Найкумедніша картина — у курятнику, адже крім грошей, злодії задумали викрасти курей. Мовляв, дорогі.

Кмітливий Назарчик зумів вчасно викликати поліцію. Тож усе закінчилось щасливо.

Хлопці кажуть, що зупиняться на третій частині комедії не будуть, а в новому році планують потішити глядачів ще кількома смішними короткометражками.

До слова, ми розповідали про Павла Мандзюка та Максима Баска раніше, коли хлопці в період карантину влаштували онлайн-концерт.

ОДИН
ДОМА3

Дивіться короткометражку, засканувавши QR-код

РЕКЛАМА

ЛОВИ
ЗНИЖКУ

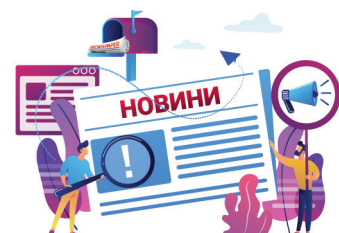

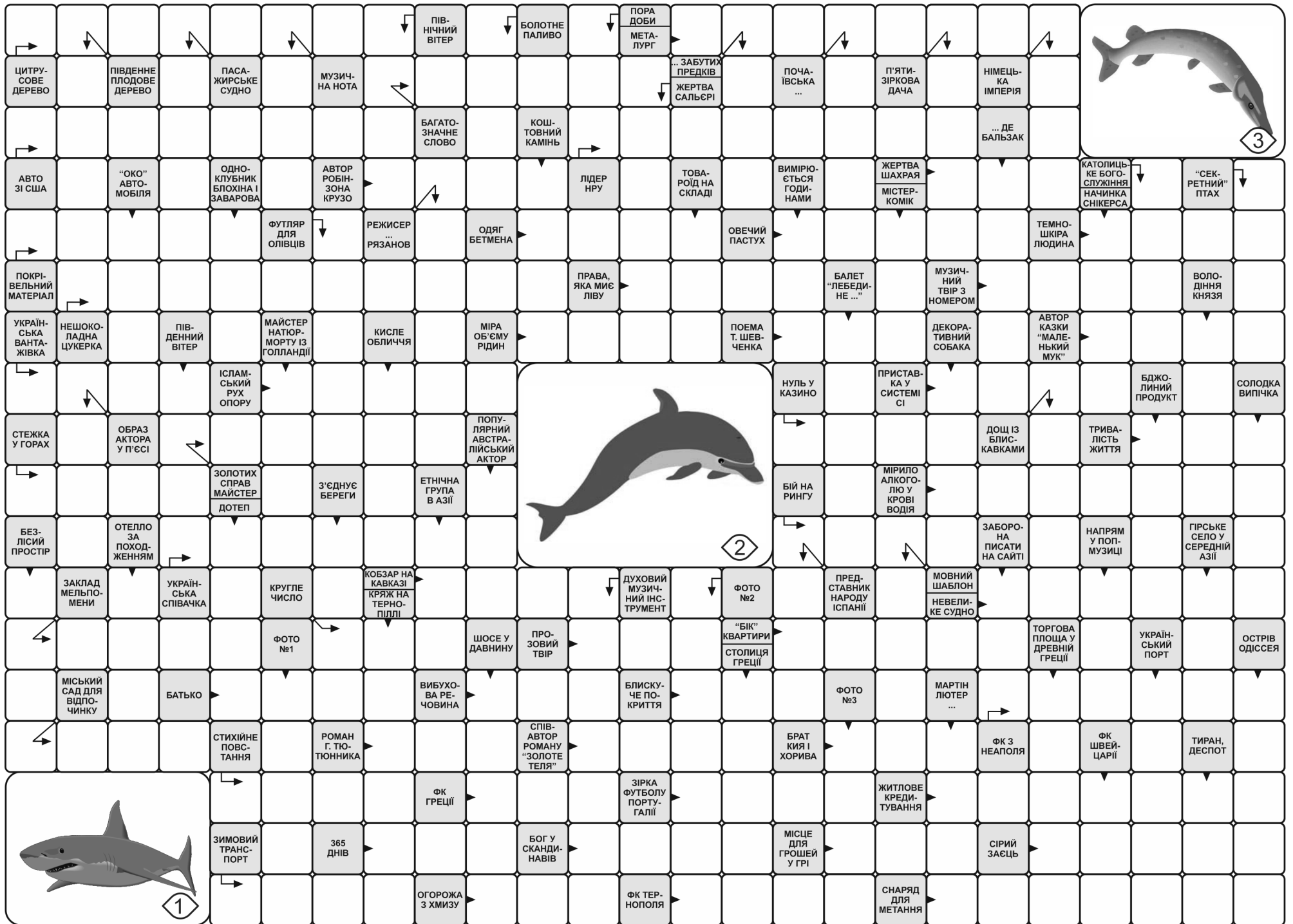
СКЛАД МАТРАЦІВ І МЕБЛІВ

nashi-mebli.com.ua | (096) 00-111-00

ПЕРЕДПЛАТА НА ГАЗЕТУ —
корисний подарунок для близьких людей!

замовте передплату за телефоном (097) 87 99 611
і Ваші рідні чи близькі будуть отримувати свіжу газету щотижня.

Русланчик сидить, обідає. Бачить на столі торт, і питає маму:
— Мамо, а цей великий шматок торта ти собі залишила?
— Ні. Для тебе.
— Це мені такий маленький шматочок?

Нас у дитинстві не могли загнати додому, щоб ми хоча б поїли. Тепер дітей не можуть вигнати з дому, щоб вони хоч би подихали.

Хто в армії служив — той у цирку не сміється.

Питання чоловіка на жіночому форумі про здорове харчування:
— Скільки має їсти чоловік — скільки хоче чи скільки може?
— Скільки дадуть!

Такого козла ще пошукати! Але я розумниця, я знайшла!

— Як ти можеш безперестанку сваритися з дружиною і водночас поважати тещу?
— Колись саме вона була рішуче проти нашого шлюбу.

— Привіт, Василю. Ти, кажуть, пити

покинув.
— Кинув.
— А чого такий сумний?
— Стало зрозуміло, що я танцюю не так добре, як я думав...

Козлом зазвичай називають того, хто знайшов собі іншу козу.

Двоє малюків у пісочниці:
— Дивись, як у мене м'язи перекочуються. Я їм щодня м'ясо і тому такий сильний!
— Дурниця! У нас щодня на обід кілька, але плавати я все одно не вмію!

— Аркадію, не показуй мені язика, а то захворієш!
— Чим?
— Переломом щелепи та струсом мозку.

— Доню, кого ти найбільше любиш?
— Картоплю і чай з малиновим варенням.
— А з людей?
— А людей я не їм.

— Як ви їсте гречку і досі живі?
— А ми під горілочку.

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД, НАДРУКОВАНИЙ В «RIA ПЛЮС», №52

С	К	А	Л	А	Т	С	М	Е	Г	Р	Е	С	С	С
У	А	Р	У	М	Б	А	Л	Д	И	Л	Е	Т	А	Н
К	Р	І	С	Т	І	М	Ц	І	Р	І	О	І	І	І
З	В	С	К	С	Х	Н	А	Н	П	Е	Н	Е	Л	О
О	Б	Р	О	К	Д	А	М	К	А	О	Д	А	Х	П
Р	К	А	Ф	Е	А	С	И	Т	Р	О	Х	О	Р	О
К	У	Л	А	Н	Ф	Ю	Н	Е	С	А	Ж	А	Р	К
Ч	Л	О	Р	І	Т	Р	К	А	А	М	Х	К	Р	Р
Ш	Ф	Е	С	О	У	С	Г	Н	У	К	В	Е	Б	Е
П	О	Р	Е	М	М	О	Ш	У	Р	Т	И	С	А	А
А	А	Ж	И	Р	А	Ф	А	Р	Г	Ч	К	Р	Р	Р
Р	И	Н	Г	С	О	Р	О	К	А	І	К	Р	О	К
А	К	Л	М	Н	Р	И	С	Ь	С	А	Д	Ж	А	К
П	О	Т	О	П	М	Е	С	А	Л	З	Б	А	Р	А
А	А	Г	О	Р	Т	Б	Р	А	К	Р	Е	Н	Б	О
С	Н	І	Г	Р	У	Т	И	Л	Е	М	І	С	А	Р
Н	О	П	І	К	К	И	І	В	В	Г	О	Л	О	В
М	А	В	Р	Г	А	Л	А	Н	А	К	І	Н	А	К

ТИЖНЕВИК «RIA ПЛЮС»
Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації «RIA плюс» №507-107 ПР, серія ТР, видане 10.08.2011 р. Державним комітетом телебачення і радіомовлення України. Засновник ТОВ «RIA Холдинг». Видавець з 2006 року — ТОВ «Видавництво «RIA»; адреса: 21032, м.Вінниця вул. Ширшова, 3а

Газета є членом «Української Мережі Оголошень».

Газета є членом асоціації видавців періодичної преси України.

Тижневик «RIA плюс» доставляють за передплатою підприємствам Тернопільщини та провідним підприємствам України.

Безкоштовне розповсюдження друкованого ЗМІ оплачено рекламодавцем.
Реклама позначається реєстраційним номером та друкується відмінним від основного шрифтом. Матеріали у рубриках «Зроблено в Тернополі», «Новини компанії», «Шопінг», «Політична позиція» та «Прес-служби» публікуються на правах реклами. Редакція не завжди поділяє думки авторів та не несе відповідальності за тексти реклами й оголошень. Передрук матеріалів — тільки з дозволу редакції.
Буквосполучення **RIA, RIA, RIA** (а також у сполученні з будь-якими словами та висловами), графічні зображення вказаного, заборонені для копіювання згідно з авторськими правами.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ
м. Тернопіль, вул. Дубовецька, 1-Б (колишній будинок офіцерів). **Працюємо 9.00-18.00.**
Поштова адреса: 46001, м. Тернопіль, вул. Дубовецька 1-Б.
Телефони редакції: (0352) **43-00-50, 43-00-56**
Телефони кур'єрської служби і передплати: (0352) **43-00-50, 43-00-56**
«RIA плюс» в Інтернеті: 20minut.ua
ПРАВИЛА ПОДАННЯ ОГолошень ЧИТАЙТЕ НА 3-й СТОР. БЛОКУ «РОБОТА»
Інформація для публікації надається інформаційним агентством ТОВ «Видавництво «RIA»; код ЄДРПОУ 34095069; адреса: 21032, м. Вінниця вул. Ширшова, 3-А; свідоцтво про державну реєстрацію інформаційного агентства як суб'єкта інформаційної діяльності серії КВ №.194-57Р від 12.08.2009 р

Головний редактор:
Наталія Бурлаку — 097-445-82-67.
Дизайн та верстка: Оксана Костюк
Відділ реклами: 43-00-50.
Відділ збуту: Лілія Павлишин, 095-837-87-14.
Відділ оголошень: 098-477-12-70, 096-72-92-018
Номер набраний та зверстаний комп'ютерним центром RIA.
Рекомендована ціна 5 грн 00 коп.
Віддруковано: ТОВ «Поділля-Тер», м. Тернопіль, тел. (0352)52-27-37, (067)352-18-51. www.a-print.com.ua
Тираж **18000** примірників. Зам. № **37**

БАНКІВСЬКІ РЕКВІЗИТИ
ексклюзивної рекламної агенції
ТОВ «RIA МЕДІА»:
р/р IBAN UA 55 300528
0000026006455048141
МФО 300528 АТ ОТП Банк
код ЄДРПОУ 40914460,
Інд. Под. №409144602081
Загальна система оподаткування
тел./факс 43-00-50
свід. про реєстр. плат. ПДВ
№ 1602084500053.
Інд. податк. номер
409144602081.
Передплатний індекс
22196

Гороскоп удачі

ОВЕН Ви здатні досягти своїх цілей, причому люди, які вас оточують, поступатимуться вам дорогою, не намагаючись вас зупинити. Однак будьте обережні в середині січня, не поспішайте, і тоді ви все витягнете. Краще нічого не купувати з техніки.

ТЕЛЕЦЬ У разі виникнення будь-яких перешкод спробуйте побачити мотивацію діяти ще сильніше. Кінець місяця може запам'ятися різними провокаціями, спробами конкурентів і недобррозумілих зіпсувати вам репутацію.

БЛИЗНЮКИ Перша половина місяця сприятлива, ваша фізична можливість висока, почуватися переможцем. Використовуйте цей час, щоб просуватися вперед у своїх цілях, а не чекати, поки щось саме станеться.

РАК Яскравий місяць, наповнений цікавими випадковостями, зустрічами, розмовами. В середині січня вас можуть спокушати та провокувати, але психічна сила ваша велика, тому ви зможете виплутатися з будь-яких неприємностей.

ЛЕВ Планетарні енергії допомагають швидко увійти до робочого процесу і зробити щось масштабне, важливе для колективу. Результатом стане кар'єрне зростання, прибуток або ж ви зможете посісти лідерські позиції. Якщо виникають перешкоди, не варто поспішати – повільно, але впевнено рухайтесь до мети.

ДІВА В середині місяця з'являються тимчасові труднощі, пов'язані з прийняттям рішень та фінансовими звітами. Для інтелектуальної діяльності січень не підходить. Навколишні люди можуть підштовхувати вас до необачних вчинків.

ТЕРЕЗИ У стосунках із близькими людьми та партнерами панує взаємне нерозуміння, особливо при поводженні із загальними матеріальними ресурсами. Виникне багато запитань, справ, пов'язаних із роботою, кар'єрою, статусом.

СКОРПІОН Деякі відмінності у смаках, моральних установках та ставленні до життя не дозволяють почуватися комфортно в оточенні інших людей. Але ваша енергія велика, тому корисна індивідуальна діяльність, фізична робота, самостійні подорожі та ділові поїздки.

СТРЕЛЕЦЬ Місяць позитивних змін, хоча сприйматимете їх спочатку з сумнівом і недовірою. Проте, оскільки так як раніше вже не буде, настав час по-новому планувати життя. Всевіт допоможе у всіх починаннях.

КОЗЕРІГ З'явиться шанс досягти мети, зробити ривок у кар'єрі. Навколишні люди, родичі, колеги визнають, що ви маєте неймовірну силу, вони готові йти за вами, дотримуватися ваших рекомендацій.

ВОДОЛІЙ Активний місяць як на зовнішньому, так і на внутрішньому, емоційно-чуттєвому рівні. Все дуже швидко змінюється, складені плани та життєві обставини потрібно коригувати, відповідно до нових ритмів соціуму.

РИБИ У партнерстві, в особистих та ділових стосунках розпочинається період гармонії, майнові та фінансові справи благополучно вирішуються. Задуми розпочнуть втілюватися в життя, а бажання – виконуватися.

Погода у Тернополі

Цього тижня іменини святкують 12 січня

Антон, Данило, Лев, Макар, Анісія, Аріна, Ірина, Марія.

13 січня
Михайло, Петро, Меланія.

14 січня
Олександр, Богдан, Василь, В'ячеслав, Григорій, Єремія, Іван, Михайло, Микола, Петро, Платон, Трохим, Яків, Ян, Емілія.

15 січня
Василь, Кузьма, Марк, Петро, Серафим, Сергій, Уляна, Юліана.

16 січня
Гордій, Аріна, Ірина.

17 січня
Олександр, Аристарх, Артем, Архип, Афанасій, Денис, Юхим, Йосип, Клим, Лука, Марк, Микола, Остап, Павло, Прохор, Родіон, Семен, Станіслав, Степан, Тимофій, Трохим, Філіп, Ераст, Яків.

18 січня
Григорій, Йосип, Лук'ян, Матвій, Роман, Сергій, Фома, Аполлінарія, Євгенія, Тетяна.

КАРТОН-ПЛАСТ

ГАЙОВА 30 ЖИВОВА 25
КОПЕРНИКА 3 ОБ'ЇЗНА 17
15 КВІТНЯ, 15

МАКУЛАТУРА
ПОЛІЕТИЛЕН

ПІДДОНИ

ЄВРО-КУБ

тел.: 25 88 28, 52 00 50
(067) 350 20 58, (067) 350 20 60

АНЕКДОТИ

Студент пише батькам: «У мене все нормально, але тільки от сусіди якісь дивні: один у стіну ногами стукає, інший матом лається, але я не звертаю уваги, я граю на баяні та співаю!»

Найболючіший процес, коли амур витягує свої стріли назад.

Світ один на всіх, але кожен живе у своєму.

Коли Яша Рабінович зрозумів, що нічого не виграє у передачі «Як стати мільйонером», він скористався опцією «Дзвінок другові» і безкоштовно дізнався, як справи у Додіка із Сіднея!

МЕТАЛ ДИЗАЙН

КОВАНІ БРАМИ
від 400 грн/м,
ВІДКАТНІ БРАМИ,
ОГОРОЖІ від 400 грн/м,
СХОДИ від 500 грн/сходинок,
РЕСТАВРУЄМО СТАРІ БРАМИ

вул. Микулинецька-Бічна, 22
тел. 23-64-60, (067) 909-79-74

**Куплю
ПАЙ
ДОРОГО**

тел. (067) 000-30-33

З одного ракурсу

Як змінився зимовий Став

ТЕРНОПОЛЯНИ ЙШЛИ НА ЛІД

БУЛО:
Як згадують тернополяни, став зимку промерзав так, що на нього не боялись виходити сотні місцевих. Раніше зими були холодніші

СТАЛО:
Тепер на замерзлу водойму виходять переважно рибалки та ті, хто хоче зробити фото

БУЛИ ЗИМОВІ РОЗВАГИ

БУЛО:
На водоймі любили кататись лижники, діти на санках та ковзанах

СТАЛО:
Тепер свято зими на Тернопільському ставі не проводять

БУЛА КОВЗАНКА

БУЛО:
Біля сучасного причалу облаштовували зимову ковзанку

СТАЛО:
Тепер зимову ковзанку щороку встановлюють біля головної ялинки міста, а не на Ставі